

“ส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่น”

ถ่ายทอดจากข้าราชการกรมที่ดิน
ผู้เกษียณอายุราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2551

คำนำ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาตรา 11 กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) อย่างสม่ำเสมอ และปรับเปลี่ยนทัศนคติข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 กรมที่ดินได้จัดทำโครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญราชการ โดยเล็งเห็นว่าการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถรักษาความรู้ให้คงอยู่กับองค์กร โดยบุคลากรในองค์กรสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ และต่อยอดต่อไป

เรื่องเล่าที่รวบรวมไว้ในหนังสือ “ส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่น” นี้ เป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันทรงคุณค่าที่มีอยู่ในตัวของข้าราชการที่เกษียณอายุราชการในปีงบประมาณ พ.ศ.2551 ที่กรมที่ดินเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังจะได้นำไปพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้หลากหลายมุมมองตามที่ผู้เล่าได้กรุณาถ่ายทอดไว้

อนึ่ง เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ.2551 สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปางได้จัดทำโครงการแบ่งปันความรู้สู่พี่น้องชาวดินด้วยเช่นกัน กรมที่ดินจึงเห็นควรนำเรื่องเล่าจำนวนหนึ่งของโครงการดังกล่าวมารวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้

กรมที่ดินขอขอบคุณท่านผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันทรงคุณค่าที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ “ส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่น” นับว่าทุกท่านเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้กรมที่ดิน ก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

นายอนวัชน์ เมธีวิบูลวุฒิ
อธิบดีกรมที่ดิน
ธันวาคม 2551

สารบัญ

	ผู้เล่า	หน้า
เรื่องที่ 1 ความรอบคอบในการทำงาน	นางจาวีวัฒน์ ภักดีมีชัย	1
เรื่องที่ 2 การแก้ไขปัญหาที่ดิน (ตาบอด) ไม่มีทางเข้า - ออก	นายชาญณรงค์ เปรมปรีดิ์	3
เรื่องที่ 3 ปิดทองหลังพระ	นายดำรงค์ ภูทัตโต	7
เรื่องที่ 4 ดับไฟร้อน	นายธีระวัฒน์ ว่องไว	9
เรื่องที่ 5 ทำนออกกรอบ	นายธีระวัฒน์ ว่องไว	13
เรื่องที่ 6 สอบเขตที่ดิน	นายนิรศร์ สารัตน์	17
เรื่องที่ 7 ความประทับใจในการปฏิบัติงาน	นายประกอบ สุขเนาวรัตน์	21
เรื่องที่ 8 การวางแผนการทำงานไม่ชัดเจน	นายยุทธพงศ์ สุพรรณพัฒน์	23
เรื่องที่ 9 Reshape ป่า Reshape ใจ	นางวินัส ทหรานันชัย	25
เรื่องที่ 10 คุณธรรมจริยธรรมการปฏิบัติราชการ เพื่อสนองคุณแผ่นดิน	นายวรรณะ พุดสโต	31
เรื่องที่ 11 การแก้ไขเขตครอบครองให้ตรงกับเขต โฉนดที่ดิน	นายศิลปะศักดิ์ สุทธิรัตนชัย	33
เรื่องที่ 12 การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในเขตป่าโดยไม่มีหลักฐาน	นายสงวน มุลพันธ์	37
เรื่องที่ 13 การรับมรดกที่มีทายาทหลายชั้น	นายสงวน มุลพันธ์	39
เรื่องที่ 14 การแก้ไขงานค้างจากโครงการ เดินสำรวจออกหนังสือสำคัญ สำหรับที่หลวง	นายสงวน มุลพันธ์	41
เรื่องที่ 15 เรื่องร้องเรียนยุติได้หากลงมือทำ	นายสงวน มุลพันธ์	45
เรื่องที่ 16 ทำตัวเด่นไม่เป็นภัย	นายसान จินดานุช	47
เรื่องที่ 17 ใช้สติก่อนตัดสินใจ	นายสุพัฒน์ ปักษาจันทร์	51

	ผู้เล่า	หน้า
เรื่องที่ 18 การรับมรดกที่เจ้ามรดกยังไม่ได้ จดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง	นายสุรัตน์ ไตรศิริเวทวัฒน์	55
เรื่องที่ 19 การจดทะเบียนได้มาโดยการ ครอบครอง	นายสุรัตน์ ไตรศิริเวทวัฒน์	57
เรื่องที่ 20 เมื่อต้องเป็นทนาย (จำเป็น) ให้กรมที่ดิน	นายสมคิด สมตน	59
เรื่องที่ 21 เทคนิคการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	นายสมปอง เวชพิศ	67
เรื่องที่ 22 การศึกษาไม่มีวันสิ้นสุด	นางอวบศรี ศิริพรรณ	71
เรื่องที่ 23 ชีวิต (ใน) ชาวดิน	นางอำไพ เลิศศิลป์	73
ภาคผนวก		

เรื่อง ความรอบคอบในการทำงาน

ผู้เล่า นางจาร์วิวัฒน์ ภักดีมีชัย (ข้าราชการบำนาญ)
ตำแหน่ง นายช่างรังวัด 7
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสระบุรี

เจ้าของที่ดินผู้หนึ่งนำโฉนดที่ดินมายื่นคำขอรังวัดสอบเขตที่ดิน วันรังวัดช่างรังวัดได้ให้เจ้าของที่ดินนำทำการรังวัด ปรากฏว่า แนวเขตที่เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงที่ทั้ง 2 ฝ่ายนำทำการรังวัดทับซ้อนกันได้สอบสวนเจ้าของที่ดินข้างเคียงปรากฏว่า เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงมีโฉนดที่ดินซึ่งศูนย์อำนาจการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ได้ออกโฉนดที่ดินให้เมื่อปี พ.ศ. 2550 เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ทางศูนย์ฯ ได้นำรูปลงระวางแผนที่มาตราส่วน 1/2000 ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2544 จึงย่อระวางแผนที่มาตราส่วนนำลงระวาง 1/4000 ปรากฏว่า ที่ดินบางส่วนของระวางแผนที่มาตราส่วน 1/2000 ทับระวางแผนที่มาตราส่วน 1/4000 จำนวน 6 แปลงอยู่แล้ว

เมื่อศูนย์อำนาจการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ปังบประมาณ พ.ศ. 2550 ทำการเดินสำรวจฯ จึงทับที่ดินแปลงที่ทำการรังวัดประมาณครึ่งแปลง สอบสวนเจ้าของที่ดินข้างเคียงปรากฏว่าเป็นผู้ครอบครองที่ดินแปลงดังกล่าว ซึ่งหากศูนย์ฯ ไม่ออกโฉนดให้เจ้าของที่ดินข้างเคียงต้องฟ้องครอบครองปรัภักษ์ แต่เมื่อศูนย์อำนาจการเดินสำรวจฯ ออกโฉนดที่ดินให้แล้วจึงให้ทั้ง 2 ฝ่าย นำทำการรังวัดในส่วนที่ทับซ้อนกัน แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาทำการไกล่เกลี่ยตามมาตรา 69 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ ก็ให้คู่กรณีไปฟ้องร้องต่อศาล แสดงให้เห็นว่า หากศูนย์อำนาจการเดินสำรวจฯ มีความรอบคอบในการปฏิบัติงาน โดยนำแผนที่ที่ดินสำรวจโยงยี่ดลงระวางมาตราส่วน 1/4000 แล้ว จะไม่เกิดกรณีดังกล่าวเช่นนี้

ขุมความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า

- ให้ความรู้ ทฤษฎี หลักวิชาในการรังวัดออกโฉนดที่ดิน
- ตรวจสอบข้อมูลการรังวัดด้วยความรอบคอบโดยให้ตรวจสอบจากมาตราส่วน

1/4000 และระวางศูนย์กำเนิดเดิม

กลยุทธ์ในการทำงาน

การทำงานโดยมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบกฎเกณฑ์และกฎหมายทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นที่เชื่อถือของประชาชน

กฎหมาย/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการสร้างและการใช้ระวางแผนที่ที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้แทนระวางแผนที่เดิม พ.ศ. 2517
- ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการรังวัดและระวางแผนที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2526
- หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0705/ว 13153 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2527

เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดิน(ตาบอด) ไม่มีทางเข้าออก

ผู้เล่า นายชาญณรงค์ เปรมปรีดี

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาวังเหนือ

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

ในสมัยที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานที่ดินจังหวัดตาก สาขาแม่สอด ได้มีผู้มาขอออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย ซึ่งทราบภายหลังว่าเป็นพยาบาลวิชาชีพ แต่ในการรังวัดปรากฏว่า ที่ดินข้างเคียงที่อยู่ด้านหลังของที่ดินแปลงที่ขอออกโฉนดที่ดินได้มีการโต้แย้งสิทธิ์กัน ข้างรังวัดจึงได้ทำแผนที่พิพาทไว้ในเรื่องและส่งเรื่องให้ฝ่ายทะเบียนดำเนินการต่อโดยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดตาก สาขาแม่สอด สั่งการให้ทำการสอบสวนเปรียบเทียบ ตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และได้สั่งการให้ข้าพเจ้าซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายทะเบียนดำเนินการในเรื่องการสอบสวนเปรียบเทียบเรื่อง การคัดค้านการออกโฉนดที่ดินแปลงนี้ ข้าพเจ้าจึงได้ทำหนังสือเรียกทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อทำการสอบสวนเปรียบเทียบและตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ สารบบที่ดิน ระวังแผนที่หลักฐานเอกสารที่ดินเดิมและหลักฐานที่ดินปัจจุบัน เพื่อพิจารณาในขั้นต้นก่อนว่า ใครมีหลักฐานที่ดินเดิมอะไร แนวเขตเป็นอย่างไร ได้มาอย่างไร เพื่อจะได้ทราบในเบื้องต้นว่า สิทธิตามแนวเขตพิพาทเป็นเช่นไร และใครน่าจะมีสิทธิดีกว่า ข้าพเจ้าได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทั้ง 2 ฝ่าย มาพบที่สำนักงานที่ดิน เวลา 10.00 น. เพื่อดำเนินการ ปรากฏว่าเมื่อถึงวันนัดฝ่ายผู้คัดค้านมาก่อนเวลานัดและได้มาพบข้าพเจ้า โดยได้ชี้แจงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟังว่า ตัวเองกำลังจะนำที่ดินไปทำที่พักเป็นรีสอร์ทสำหรับขายอาหารให้กับชาวต่างชาติ โดยทำเป็นสระว่ายน้ำด้วย แต่ที่ดินของตนเองอยู่ด้านหลังของที่ดินแปลงที่ขอออกโฉนดและตั้งแต่รุ่นพ่อของตนเองได้ใช้ถนนซึ่งเป็นทางผ่านจากที่ดินแปลงที่ขอออกโฉนดมาหลายปีแล้ว แต่ข้าพเจ้าได้สอบสวนในรายละเอียดก็ยังไม่ถึง 10 ปี และมีความจำเป็นต้องผ่านจากที่ดินแปลงด้านหน้าที่ขอออกโฉนดที่ดินจึงจะสามารถเข้าถึง

ที่ดินของตนเองได้ แต่ปรากฏว่าถนนที่ตนเองใช้สำหรับผ่านเข้า-ออก ไปผ่านกลางที่ดินแปลงที่ขอออกโฉนดที่ดิน และตนเองต้องการใช้ทางเดิมนี้อีกต่อไปซึ่งเป็นทางดินลูกรัง ไม่ยอมที่จะเปลี่ยนแปลงแนวถนนซึ่งเป็นทาง เข้า-ออก นี้ไปในแนวด้านอื่นๆ หรือย้ายแนวถนนห่างจากแนวเดิมไปทางอื่นต้องการผ่านกลางที่ดินแปลงหน้าอย่างเดียว (ที่ดินแปลงที่ขอออกโฉนด)

ต่อมาเวลา 10.00 น. ฝ่ายที่ขอออกโฉนดที่ดินเดินทางมาถึงจึงได้พุดจาและทะเลาะวิวาทกันต่างฝ่ายต่างพุดจาตำทอกันอย่างดุเดือด ทั้งๆ ที่ทั้ง 2 ฝ่ายต่างก็เป็นญาติกัน ข้าพเจ้าจึงรู้ว่า เวลาที่เจ้าหน้าที่นัดหมายทั้ง 2 ฝ่าย ไม่ยอมมาพบกันในเวลาที่เจ้าหน้าที่นัด ข้าพเจ้าจึงให้ฝ่ายผู้คัดค้านให้ถ้อยคำและให้การเสร็จแล้วขอให้โปรดดำเนินคดีเพื่อลดข้อพิพาท ประชาชนอื่นก็รำคาญเนื่องจากทะเลาะกันเสียงดัง รบกวนผู้อื่น ไม่มีใครยอมใคร เมื่อข้าพเจ้าสอบสวนฝ่ายที่ขอออกโฉนดที่ดินทราบว่าได้นำ น.ส.3 ก. เนื้อที่ 10 ไร่เศษ มาขอออกโฉนดโดยไม่คิดว่าฝ่ายที่คัดค้านจะเป็นคนนอกตัญญูไม่รู้คุณของพ่อแม่ต้นที่อุทิศส่วยอมสละที่ดินบางส่วนให้เป็นทางผ่าน เข้า-ออก ที่ดินของตนที่อยู่ด้านหลังมาประมาณ 6 ปี ยังไม่ถึง 10 ปี ต่อมาทางสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) จะมาลาดยางมะตอยถนนสายนี้ แต่ยังไม่ได้ลาดยางเนื่องจากตนได้ห้ามไว้ โดยบอกว่ามิใช่ทางสาธารณะประโยชน์ แต่เป็นที่ดินของตนเองมีหลักฐาน น.ส.3 ก. จึงยังไม่ได้ลาดยางเฉพาะถนนส่วนที่อยู่ในที่ดินของตน และก็ยังสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของตนเอง ข้าพเจ้าจึงบันทึกไว้และพิจารณาหาสาเหตุของปัญหาในครั้งนี้ และเข้าใจว่าคนที่เสียสละที่ดินยอมให้ใช้ทางผ่านมีความถูกต้องทั้งส่วนตัวและหน้าที่พลเมืองที่ดี ย่อมมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายดีกว่า จึงได้เสนอแนะว่า แล้วทำไมคุณไม่ทำทางเดินด้านที่รถยนต์ผ่านด้านข้างแปลงที่ดินด้านใดด้านหนึ่งของที่ดินของคุณซึ่งที่ดินแปลงด้านหลังสามารถผ่านได้ และก็ไม่ต้องเสียหายไปกับคุณมากนักเหมือนทางผ่านที่ทำไว้เดิมที่ผ่านตรงกลางแปลงที่ดินของคุณ ผู้ขอออกโฉนดเข้าใจและเห็นดีด้วย โดยบอกว่าจะกลับไปทำทางเข้า-ออกให้ใหม่ โดยไม่ผ่านตรงกลางแปลงที่ดิน

จากนั้น ข้าพเจ้าจึงเรียกทั้ง 2 ฝ่าย เข้ามาเพื่อพูดคุย สอบสวนเปรียบเทียบให้ ทั้ง 2 ฝ่ายดูความถูกต้องตามหลักฐานแผนที่ว่าเป็นเช่นไร ถ้าจะทำถนนเป็นทางเข้า-ออก ผ่านบริเวณตรงกลางแปลงที่ดินก็คงไม่มีใครยอม และการที่จะไปคัดค้านแนวเขต และพิพาทแนวเขตก็ไม่ตรงประเด็นในการคัดค้านการออกโฉนดที่ดิน การพิพาททกลับ เป็นการพิพาทเรื่องถนนผ่านที่ดิน ซึ่งผู้คัดค้านต้องการให้ถนนผ่านกลางแปลงที่ดินที่ มิใช่ที่ดินของตน และไม่ใช่วางหลวง ทางสาธารณประโยชน์หรือจะให้สิทธิตามกฎหมายว่าเป็นทางภาระจำยอมก็ไม่ได้เพราะใช้เดินผ่านยังไม่ถึง 10 ปี ดังนั้นเจ้าของ ที่ดินมีสิทธิจะกำหนดทางผ่านยอมให้ผ่านแนวใดก็ได้หรือไม่ให้ผ่านก็อาจทำได้ โดย ผู้คัดค้านต้องไปร้องต่อศาลขอเป็นทางจำเป็นเอาเอง

สุดท้ายข้าพเจ้าได้ย้าทั้ง 2 ฝ่าย ให้ทราบว่า ตามหลักกฎหมายผู้เป็นเจ้าของ ที่ดินที่ผู้อื่นเข้าไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นทางเดินผ่าน ถนนผ่านหรือภาระจำยอม นิรม สิทธิเหนือพื้นดิน เจ้าของที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ย่อมมีสิทธิดีกว่าผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์ใดๆ ในที่ดินของผู้อื่นและตามหลักนิติธรรมจะมาอ้างสิทธิใดๆ โดยใช้ระยะเวลาหรืออายุ ความก็ต้องไปฟ้องต่อศาล และข้าพเจ้าก็อธิบายให้ทราบว่า ข้าพเจ้าเป็นกลางไม่ เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ถ้ามีการฟ้องร้องต่อศาล สมมติว่าข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษา ก็จะต้องตัดสินให้ฝ่ายเจ้าของที่ดินที่มาขอออกโฉนดและเป็นที่ดินที่ถูกถนนตัดผ่านเป็น ฝ่ายชนะคดีอย่างแน่นอน เพราะตามหลักฐานที่มีอยู่จะเป็นไปตามกฎหมายแพ่งที่ได้ บัญญัติไว้ ถ้าต้องการจะเสียเงิน เสียทอง เสียเวลาให้ฝ่ายผู้คัดค้านไปฟ้องร้องต่อศาลเอง แต่ในเบื้องต้นในวันนี้ สำนักงานที่ดินจังหวัดตาก สาขาแม่สอด จะต้องปฏิบัติตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 60 จึงได้แจ้งให้ทั้ง 2 ฝ่ายทราบในเบื้องต้นแล้ว สำนักงานที่ดินโดยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาจะได้ออกคำสั่งสอบสวนเปรียบเทียบ สั่งให้ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอออกโฉนดที่ดินต่อไป หากตกลงกันไม่ได้ในขณะนั้น ทาง สำนักงานที่ดินก็จะแจ้งคำสั่งให้คู่กรณีทราบเป็นหนังสือและฝ่ายที่ไม่พอใจไป ดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลภายในกำหนดระยะเวลา 60 วัน นับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง ซึ่งทำทั้ของผู้คัดค้านก็อ่อนลงและรู้ตัวว่าจะสู้ไม่ได้ แต่ก็ยังปากแข็งและเกรงว่าจะเสีย หน้าหรือเสียศักดิ์ศรีทำท่าจะตกลง แต่ก็บอกว่ายังไม่ตกลง ส่วนฝ่ายผู้ขอออกโฉนด

ทราบว่าคุณเองมีสิทธิดีกว่า ทั้ง 2 ฝ่ายจึงให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา โดย เจ้าพนักงานที่ดินสาขาแม่สอดออกคำสั่งสอบสวนเปรียบเทียบว่า ให้ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอและแจ้งคำสั่งให้ทั้ง 2 ฝ่ายทราบ และทางฝ่ายผู้ขอออกโฉนดก็ได้มาแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า ฝ่ายผู้คัดค้านไม่ได้ไปดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาและล่วงเลยกำหนดเวลามาแล้ว 2-3 เดือน ก็ไม่ได้ไปฟ้อง มีแต่คำพูดลักษณะพฤติกรรมยอมตกลงแต่ปากหรือคำพูดไม่ยอม ในที่สุดผู้ขอออกโฉนดก็ได้ไปทำถนนลูกรังด้านริมแปลงที่ดินของตนเองให้เป็นทางเข้า - ออก ของผู้คัดค้านและไม่ปัญหาอะไร ปัญหาจึงยุติลงด้วยดีไม่เป็นคดีขึ้นสู่ศาล

ขุมความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า

- ให้การต้อนรับ ให้เกียรติเป็นกลางกับทุกฝ่าย รับฟังปัญหา
- อธิบายข้อกฎหมายอย่างละเอียด ระเบียบปฏิบัติและขั้นตอนการทำงานให้ทราบ
- ชี้ให้เห็นถึงผลได้ผลเสียทั้งในด้านเวลาและค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ในการทำงาน

- ให้ความรู้ ความเข้าใจกับราษฎร ทั้ง 2 ฝ่าย
- ให้รู้จักคิด วิเคราะห์ ผลได้ ผลเสีย ประโยชน์ด้วยตนเอง
- สังเกตพฤติกรรมทุกฝ่ายแล้วพูดโน้มน้าวเพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับ

ในอนาคต ผลลัพธ์สุดท้าย

- สร้างความเข้าใจที่ดีแก่ทุกฝ่ายและเกิดการยอมรับ
- ให้ความสุภาพ ไม่ตรีจิต มิตรภาพต่อทั้ง 2 ฝ่าย

แก่นความรู้ที่สรุปได้

- รู้กฎหมายดีสามารถอธิบายชี้แจง ยกตัวอย่างจนทั้ง 2 ฝ่ายเข้าใจ รับรู้ปัญหา
- รับฟังปัญหาจากทุกฝ่าย
- พูดจาสุภาพ วางตัวเป็นกลาง เข้าใจสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม
- รู้ผลลัพธ์สุดท้าย พยากรณ์ล่วงหน้า

เรื่อง ปิดทองหลังพระ

ผู้เล่า นายดำรงศ ภูทัตโต (ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง นายช่างรังวัด 8

สังกัด สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่

ก่อนที่โครงการพัฒนารวมที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ จะเริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2528 มีบุคคลกลุ่มหนึ่งทำงานอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของโครงการดังกล่าว ในการเตรียมแผนงานสร้างสมุดหลักฐานแผนที่ให้ครอบคลุมพื้นที่เพื่อสร้างระวางแผนที่บริเวณที่จะออกโฉนดที่ดิน บุคคลดังกล่าวสังกัดกองรังวัดและทำแผนที่ ซึ่งมีท่านนายช่างใหญ่ ไพโรจน์ เผือกวิไล เป็นหัวหน้างานวางโครงแผนที่หลัก เจ้าหน้าที่ประกอบไปด้วย คุณชลวิทย์ เทพาศักดิ์ คุณมนตรี เพชรระเฒ่า คุณชัยวัฒน์ นวีภาพ คุณเชิดศักดิ์ อังสาชน คุณประเสริฐ อัมจิตร คุณสาริต เจียมพานทอง คุณธวัชชัย บุญเฟื่อน รวมถึงตัวข้าพเจ้าและบางท่านที่ไม่ได้ระบุนามในที่นี้

พวกเราต้องไปหาสมุดโครงข่าย $\triangle$ ชั้นที่ 1 ของกรมแผนที่ทหารตามลายแทงที่ได้มา ซึ่งจะบอกตำแหน่งของหมุดไม่ละเอียดนัก หมุดดังกล่าวส่วนใหญ่จะอยู่บนยอดเขาที่สูงที่สุดในละแวกนั้น โชคดีที่บางหมุดจะบอกถึงผู้นำทางในสมัยเมื่อสร้างหมุด ซึ่งจะเป็นชาวบ้านในละแวกนั้น ถ้าเป็นคนหนุ่ม คนสาวในสมัยที่สร้างหมุดก็ถือว่าโชคดี เพราะเขายังมีกำลังที่จะขึ้นเขาไปกับพวกเราได้ แต่ถ้าเป็นคนที่สูงอายุขณะสร้างหมุดก็ถือว่าโชคร้ายของเรา บางท่านอาจจะเสียชีวิตไปแล้ว จะต้องเดิน(ลุยๆ) ขึ้นไปหากันเองผมจำได้ว่าหมุดบนยอดเขาพริกจังหวัดนครราชสีมา ขึ้นไปไม่ต่ำกว่า 5 รอบ ใช้เวลาเดินปีนเขาขึ้นไปถึงหมุดประมาณ 4-5 ชม. เมื่อพบหมุดแล้วต้องถ่ายค่าพิกัดของหมุดหลักฐานลงมาบนพื้นราบ เพื่อสะดวกแก่การรังวัดหมุดหลักฐานแผนที่ย่อยและการรับสัญญาณดาวเทียม DOPPLER

กลยุทธ์หรือเทคนิคการทำงานที่ได้จากเรื่องเล่านี้ คือ

การค้นหาหมุดโครงข่าย△ ชั้นที่ 1 ของกรมแผนที่ทหารจะต้องหาแหล่งความรู้หลายด้านมาประกอบ เช่น วิธีการสร้างหมุดโครงข่ายฯ หลักการแผนที่ วิธีชีวิตของประชาชนบริเวณใกล้เคียงของตำแหน่งหมุด เป็นต้น ประกอบด้วยผู้ค้นหาจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความพยายามสูงและสภาพร่างกายที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการแกะรอยผลงานของบรรพบุรุษที่ได้สร้างไว้ และจะต้องถ่ายทอดคำพิภพของหมุดเหล่านั้น ซึ่งบทยอดเขาสูง ลงมาบนพื้นราบ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ในการสร้างระวางแผนที่เพื่อออกโฉนดที่ดินให้กับประชาชน

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นของโครงการพัฒนากรมที่ดินฯ ได้ถูกจารึกไว้ถึงผลงานที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ แต่ไม่เคยนึกถึงเบื้องหลังของการออกโฉนดที่ดินที่จำเป็นจะต้องมีระวางแผนที่ มีหมุดหลักฐานแผนที่ที่บุคคลกลุ่มหนึ่งจะต้องตามแกะรอยบรรพบุรุษจึงได้ตำแหน่งของหมุดโครงข่าย △ มา ชั้นที่ 1 ของกรมแผนที่ทหาร สมคำพังเพยที่ว่า “ปิดทองหลังพระ”

กฎ/ระเบียบ/ที่เกี่ยวข้อง

- โครงการพัฒนากรมที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ
- ระเบียบกองรังวัดและทำแผนที่ว่าด้วยการดำเนินงานและกำหนดประมาณขั้นต่ำ สำหรับวางโครงหมุดหลักฐานแผนที่ด้วยเครื่องจักรระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2529

เรื่อง ตับไฟร้อน

ผู้เล่า	นายธีระวัฒน์ ว่องไว
ตำแหน่ง	นักวิชาการที่ดิน 7ว
สังกัด	สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าไปนั่งรักษาการหัวหน้าฝ่ายทะเบียนสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง เนื่องจากหัวหน้าฝ่ายทะเบียนไปทำ 8ว ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี เวลาประมาณ 14.30 น. ของวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ในขณะที่ข้าพเจ้าออกไปปฏิบัติภารกิจนอกสำนักงานที่ดิน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินได้โทรศัพท์เข้ามาถือือข้าพเจ้า แจ้งว่ามีชาวบ้านมาตามเรื่องการออกโฉนดที่ดินของเขาและแสดงอาการไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ทำงานล่าช้า จึงขอพบเพื่อยื่นหนังสือร้องเรียน ข้าพเจ้าได้บอกให้เจ้าหน้าที่เตรียมเรื่องไว้ และขอคุยกับราษฎรบอกเหตุผลความจำเป็นที่ไม่ได้อยู่พบที่สำนักงานที่ดิน ขอให้เขารอสักพัก

พอข้าพเจ้ามาถึงสำนักงานที่ดินก็ตรงไปทักทายยกมือไหว้เพื่อแสดงการขอโทษที่ปล่อยให้อร่อย ลูกสาวเจ้าของที่ดินซึ่งต่อมาทราบภายหลังว่าเรียนจบมาทางด้านกฎหมายได้ยื่นหนังสือร้องเรียนให้ข้าพเจ้าอ่านความยาวประมาณ 6 หน้ากระดาษ สรุปใจความได้ว่าผู้ร้องได้นำหลักฐาน น.ส.3 ก. มายื่นขอรังวัดออกโฉนดที่ดินเมื่อต้นเดือนมกราคม 2550 รังวัดเสร็จเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2550 และในวันรังวัดได้มีผู้มาคัดค้านการรังวัดผู้ร้องมาติดต่อดูและติดตามเรื่องดังกล่าวประมาณ 7-8 ครั้ง ก็ได้รับคำตอบจากเจ้าหน้าที่ว่ายังอยู่ระหว่างดำเนินการ ความล่าช้าทำให้เขาเกิดความเสียหาย ไม่สามารถนำโฉนดที่ดินไปแปลงสินทรัพย์เป็นทุนได้ ยืนยันจะฟ้องหัวหน้างานหนังสือสำคัญและกรมที่ดินเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายให้ได้ เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือร้องเรียนของเขาจบแล้ว ข้าพเจ้าต้องกล่าวคำขอโทษและยอมรับผิดในความล่าช้ากับผู้ร้องอีกครั้ง เพราะในเนื้อหาของข้อร้องเรียนทั้งหมดที่เขียนมา ข้าพเจ้าไม่สามารถที่จะอธิบายได้เลยว่าทำไมการดำเนินการ

ในเรื่องนี้ จึงต้องใช้เวลานานถึงขนาดนั้น ทั้งที่มีระเบียบปฏิบัติกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ชัดเจน ข้าพเจ้านั่งฟังผู้ร้องระบายความซึ้งซอซมใจและความเคลือบแคลงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากปากของผู้ร้องเป็นเวลาเกือบ 1 ชั่วโมง จนสังเกตเห็นว่าผู้ร้องมีอาการที่เย็นลงแล้วเพราะได้ระบายความอัดอั้นออกจนหมดแล้ว ข้าพเจ้าจึงเริ่มอธิบายถึงขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการออกโฉนดที่ดินของเขา ซึ่งมันเป็นเรื่องไม่ปกติ ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ แต่เท่าที่ผ่านมาก็ยอมรับผิดว่าเกิดความล่าช้า อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจขั้นตอนหรือว่าหลงลืม และรับปากว่าจะรีบดำเนินการให้ โดยกำหนดระยะเวลาให้เขาครบทุกขั้นตอนในการดำเนินการ และมอบเบอร์โทรศัพท์ส่วนตัวให้เขาไว้ติดต่อสอบถามถึงความคืบหน้าได้ตลอดเวลา ปรากฏว่าลูกสาวผู้ร้องยังไม่ค่อยพอใจ เพราะกลัวว่าจะเป็นเหมือนเดิมอีก เนื่องจากได้ตามเรื่องมา 7-8 ครั้ง เจ้าหน้าที่ก็พูดแบบนี้ สุดท้ายก็ไม่ได้ดำเนินการอะไรและไม่มีอะไรจะรับประกันได้ว่าตามที่ข้าพเจ้าพูดจะทำได้จริง ข้าพเจ้าจึงบอกเขาว่าขอให้เชื่อมั่นในการตั้งใจของสำนักงานที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาให้ และได้กำหนดเวลาในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนให้ทราบแล้ว ขอให้ลองเปิดใจและให้โอกาสกับทางสำนักงานที่ดินอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเขาเห็นความตั้งใจจริงของเราจึงยอมและไม่ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนแต่อย่างใด และข้าพเจ้าก็ได้ดำเนินการให้เขาตามขั้นตอนและกำหนดระยะเวลาที่รับปากผู้ร้องไว้จนได้รับโฉนดที่ดิน

ขุมความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า

- ตั้งใจรับฟังปัญหาข้อขัดแย้งอย่างจริงจัง
- กำหนดระยะเวลาชัดเจน
- ชี้แจงกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการให้ชัดเจน
- แก้ไขปัญหา

แก่นความรู้ที่สรุปได้

-นำเทคนิคจากการเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การเจรจาต่อรองแบบ win win มา
ปรับใช้ในการอธิบายเหตุผล

-ยอมรับในสิ่งที่ผิดพลาดและนำไปสู่การแก้ไข

-ความตั้งใจจริงเป็นสิ่งลดความขัดแย้ง

กลยุทธ์ในการทำงาน

-ใช้ความจริงใจและความตั้งใจรับฟังปัญหา แก้ไขโดยหลักสมเหตุสมผลและ
ความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงให้ผู้ร้องเรียนได้รับทราบและ
ดำเนินการไปตามกระบวนการขั้นตอนและระยะเวลาที่ระเบียบกฎหมายกำหนดไว้จะ
ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ ลดปัญหาการร้องเรียนและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี
ของหน่วยงาน

กฎหมาย/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

-มาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

-ทฤษฎีการเจรจาต่อรองแบบ win win

เรื่อง ทำนอกรอบ

ผู้เล่า นายธีระวัฒน์ ว่องไว
ตำแหน่ง นักวิชาการที่ดิน 7ว
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าเดินทางไปราชการเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขา
วังเหนือ ช่วงต้นเดือนสิงหาคม 2549 ท่านนายอำเภอวังเหนือได้เรียกข้าพเจ้าไปพบ
และแจ้งให้ทราบว่านายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง ได้มาร้องเรียนต่อทาง
อำเภอว่ามีราษฎรบุกรุกที่ดินรูล้ำที่สาธารณประโยชน์ เป็นเหตุให้ทางเทศบาลไม่
สามารถเข้าไปดำเนินการสร้างถนนให้เป็นไปตามแผนงานโครงการและงบประมาณ
ที่ได้รับอนุมัติไว้ ทางเทศบาลขอความร่วมมือให้เจ้าของที่ดินแปลงติดกับที่
สาธารณประโยชน์ชี้แนวเขต แต่ได้รับการปฏิเสธจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งเกรงว่าหาก
ล่าช้าจะทำให้งบประมาณการก่อสร้างตกไปจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ
ทางอำเภอได้เรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาเจรจาแล้ว ต่างฝ่ายต่างโต้เถียงกัน ทางเทศบาล
กล่าวหาว่าเจ้าของที่ดินถมที่ดินรูล้ำที่สาธารณประโยชน์จะต้องดำเนินคดี ทางฝ่าย
เจ้าของที่ดิน ก็ได้แย้งว่าที่ดินสาธารณประโยชน์เดิมกว้างแค่ 2 เมตร บริเวณที่ถมดิน
เป็นที่ที่ตนได้ครอบครองและทำประโยชน์มากกว่า 30 ปีแล้ว จึงหาข้อยุติไม่ได้อยากให้
ทางสำนักงานที่ดินช่วยหาวิธีการแก้ไขปัญห ช่วงบ่ายของวันดังกล่าว ข้าพเจ้าพร้อม
หัวหน้าฝ่ายรังวัดและคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายไปตรวจสอบบริเวณที่ดินที่มีปัญหาปรากฏว่า
บริเวณดังกล่าว มีการปรับถมดินขึ้นสูงกว่าเดิมเกือบ 2 เมตร ไม่สามารถค้นหาหลัก
เขตเก่าได้ ข้าพเจ้าจึงอธิบายให้เจ้าของที่ดินทราบว่า เพื่อเป็นการรักษาสีทธิและ
ทราบแนวเขตกรรมสิทธิ์ที่ดิน ตลอดจนเป็นการป้องกันการทำความผิดฐานบุกรุกที่
สาธารณประโยชน์ อยากให้เจ้าของที่ดินไปยื่นสอบเขตกับทางสำนักงานที่ดิน เพื่อที่
พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้เข้ามาดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมาย เจ้าของ

ที่ดินยอมที่จะทำตาม แต่มีเงื่อนไขขอให้ทางเทศบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการรังวัด
สอบเขตให้ ปรากฏว่าทางเทศบาลไม่ยอมโดยอ้างว่าไม่ได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้
และที่ดินที่จะต้องทำการสอบเขตมีหลายแปลงเป็นหน้าที่ของเจ้าของที่ดินที่จะต้อง
ดำเนินการเอง ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวคงเป็นไปได้ยาก จึงปรึกษากับ
หัวหน้าฝ่ายรังวัดว่าขอให้รังวัดสอบเขตรายนี้เป็นกรณีพิเศษโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจะได้
หรือไม่ ซึ่งทางหัวหน้าฝ่ายรังวัดก็รับดำเนินการเป็นผู้ทำการรังวัดให้ แต่วันที่ย้าย
คำขอเจ้าของที่ดินจะต้องเสียค่าคำขอและวางเงินมัดจำไว้ตามระเบียบก่อน เมื่อได้ทำ
การรังวัดและมีการถอนจ่ายแล้วจะคืนเงินมัดจำรังวัดให้ แต่ค่าธรรมเนียมไม่สามารถ
คืนให้ได้เพราะต้องเสียตามระเบียบ ข้าพเจ้าจึงได้อธิบายให้เจ้าของที่ดินทราบ เจ้าของ
ที่ดินยินยอมทำตาม การรังวัดสอบเขตในครั้งนั้นจึงได้ดำเนินการจนเป็นที่เรียบร้อย
เจ้าของที่ดินเห็นความตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของทางสำนักงานที่ดิน จึงไม่
ขอรับคืนเงินมัดจำรังวัดคืนแต่อย่างใด แต่สิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้ามาทราบภายหลังว่าการที่
คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตั้งแง่ไม่ยอมกันนั้น เพราะว่าต่างฝ่ายต่างเป็นคู่แข่งชั้นการเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรี โชคดีที่เจ้าหน้าที่ของเราต่างทำงานตรงไปตรงมาไม่เข้าข้างฝ่ายใด
การดำเนินการจึงลุล่วงไปด้วยดี

ขุมความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า

- ชี้แจงปัญหาทั้งข้อดีและข้อเสีย
- การทำงานบางครั้งต้องกล้าที่จะทำนอกกรอบเสียสละบ้าง
- ศึกษาระเบียบให้เข้าใจชัดเจนและแม่นยำ
- วางตัวให้เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่

แก่นความรู้ที่สรุปได้

- วางตัวเป็นกลาง
- สร้างความเข้าใจ
- กล้าตัดสินใจในบางเรื่อง

กลยุทธ์ในการทำงาน

การทำงานบางครั้งต้องกล้าที่จะตัดสินใจและเสียสละในบางเรื่อง เพื่อความสำเร็จของงานและเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงาน

เรื่อง สอบเขตที่ดิน

ผู้เล่า นายนิรุตต์ สารัตน์ (ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์

ข้าพเจ้าเริ่มรับราชการในกรมที่ดินครั้งแรกในตำแหน่งช่างจัตวา สำนักงานที่ดินอำเภอเมืองร้อยเอ็ด เมื่อปี พ.ศ.2514 และในปีเดียวกันนั้นได้รับคำสั่งเลื่อนระดับเป็นชั้นตรี ในตำแหน่งช่างตรี อำเภอภูผามาศ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 มีการปรับระบบชั้นยศเป็นระบบ P.C. ข้าพเจ้าได้รับการปรับระดับตำแหน่งเป็นนายช่างรังวัด 3 สำนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อมาอยู่สำนักงานที่ดินจังหวัดได้รับคำสั่งจากหัวหน้าช่างให้ไปทำการรังวัดสอบเขตที่ดินรายหนึ่ง ซึ่งสภาพที่ดินเป็นที่นา เนื้อที่ประมาณ 20 ไร่เศษ ที่ดินแปลงนี้ได้ออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจมาประมาณเกือบ 10 ปีแล้ว โดยวิธีแผนที่ชั้นหนึ่งซึ่งในวันรังวัดข้าพเจ้าก็ได้เตรียมหลักฐานต่างๆ ไปพร้อม เมื่อไปถึงที่ดินแล้วไม่สามารถตรวจสอบแนวเขตได้เลย เพราะสภาพที่ดินเปลี่ยนแปลงไปหมด คั่นนาถูกไถออกไม่มีแนวเขตให้เห็นเลย เจ้าของที่ดินและช่างเคียงต่างทะเลาะกันเรื่องแนวเขต เมื่อให้เจ้าของที่ดินและช่างเคียงนำชี้แนวเขตของตนเอง ต่างฝ่ายต่างก็อ้างว่าแนวเขตของตนเองอยู่ตรงนั้นบ้าง ตรงนี้บ้าง ซึ่งไม่มีการยินยอมกัน ทำให้ไม่สามารถทำการรังวัดได้ แม้จะได้ทำการรังวัดตรวจสอบจากหลักเขตที่ดินแปลงข้างเคียงเท่าที่ค้นหาพบแล้ว โยงยึดเข้ามาก็ไม่ถูกต้อง เพราะหลักเขตที่ดินส่วนมากก็คลาดเคลื่อน จึงไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานได้ และเจ้าของที่ดินก็ไม่ยอมยกเลิกคำขอ และเร่งรัดให้ช่างรังวัดฯ ดำเนินการโดยอ้างว่าช่างต้องรู้แนวเขต เพราะหลักฐานต่างๆ อยู่กับช่าง ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าให้เจ้าของที่ดินยกเลิกคำขอรังวัดเรื่องก็คงค้างอยู่เช่นนั้น การแก้ไขปัญหานี้แนวเขตที่ดินคงไม่แล้วเสร็จ การทะเลาะวิวาทกันก็คงไม่เลิก ข้าพเจ้าจึงคิด

ได้ว่าถ้าจะแก้ไขปัญหาร่องแนวเขตให้ถูกต้องเป็นการถาวรได้ จะต้องค้นหาหุด
หลักฐานแผนที่บริเวณใกล้เคียง แล้ววางโครงหมุดหลักฐานเข้ามายังบริเวณที่พิพาท
และคำนวณหาตำแหน่งหลักเขตที่ดินตามพิกัดฉากเดิม เพื่อที่จะปักหลักเขตตาม
ตำแหน่งเดิม เมื่อคิดได้ดังนี้ข้าพเจ้าจึงได้เชิญเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง
ทุกด้านมาชี้แจงให้ทราบและพูดคุยกันสรุปว่าเราจะปักหลักเขตที่ดินทุกหลักแทน
หลักเขตที่สูญหายให้ใหม่ ตามหลักฐานของทางราชการที่มีอยู่ ถ้าปักหลักเขต
ตรงไหนทุกคนจะต้องยอมรับเอาตามนั้นจะยินยอมหรือไม่ ถ้าไม่ยินยอมก็คงจะไม่มี
ทางอื่นที่จะทำได้ เรื่องก็คงไม่แล้วเสร็จซึ่งทุกคนก็ยินยอม ข้าพเจ้าจึงได้ทำการ
บันทึกถ้อยคำยินยอมของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียงทุกคนรวมเรื่องไว้เป็น
หลักฐานเพื่อป้องกันการร้องเรียนในภายหลัง

หลังจากนั้น ข้าพเจ้าก็ได้ค้นหาหลักหมุดหลักฐานแผนที่บริเวณใกล้เคียง
ซึ่งก็สูญหายหรือพบแต่ก็คลาดเคลื่อนใช้ไม่ได้ และไปพบหมุดหลักฐานแผนที่ที่ใช้ได้
ห่างจากบริเวณที่ดินที่รังวัดเกือบ 1 กิโลเมตร จึงได้ทำการวางโครงวงรอบเข้ามายัง
บริเวณที่ดินบริเวณพิพาท และคำนวณหาตำแหน่งหลักเขตจากพิกัดฉากเดิมและ
ปักหลักเขตที่ดินใหม่แทนหลักเก่าที่สูญหายตามหลักฐานเดิมจนแล้วเสร็จทำให้รูป
แผนที่เนื้อที่เท่าเดิม เจ้าของที่ดินและข้างเคียงทุกคนยอมรับและลงนามรับรองเขต
จนครบทุกคน ซึ่งเรื่องสอบเขตแปลงดังกล่าวก็สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นที่พอใจของ
ทุกฝ่าย ปัญหาวินิจฉัยเรื่องแนวเขตจบลงด้วยดี ต่อมาก็มีปัญหาดิตตามมาอีกจนได้
เมื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียงเกิดความสงสัยขึ้นมาอีกว่าเนื้อที่ดินตามโฉนดของตนเองจะ
ถูกต้องตรงตามโฉนดที่ดินหรือไม่ จึงได้ให้เจ้าของที่ดินข้างเคียงดังกล่าวยื่นคำขอ
สอบเขตที่ดินของตนเองอีก ซึ่งเราก็ใช้หมุดหลักฐานแผนที่ดังกล่าว คำนวณโยงยัด
หาตำแหน่งหลักเขตที่ดินที่สูญหายและปักหลักเขตให้ใหม่ ตามหลักฐานเดิมจนแล้ว
เสร็จ ได้รูปแผนที่เนื้อที่เท่าเดิมงานสำเร็จลงด้วยดีเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย แก้ไข
ปัญหาการทะเลาะวิวาทของราษฎรได้ด้วยดี

ขุมความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า

- ใช้ความรู้ทฤษฎี หลักวิชาการในการรังวัดทำแผนที่
- ตรวจสอบข้อมูลการรังวัดด้วยความรอบคอบ
- เชื่อมั่นข้อมูลการรังวัด
- วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
- เจรจาให้ทุกฝ่ายเข้าใจ

แก่นความรู้ที่สรุปได้ (Core Competency)

- ใช้ความรู้ทฤษฎี
- ตรวจสอบรอบคอบ
- มีความมั่นใจ
- ใช้การวิเคราะห์ปัญหา
- เจรจาให้ทุกฝ่ายเข้าใจ
- เจาะหาผลสรุป

กลยุทธ์ในการทำงาน

ทำงานโดยมีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักวิชาการ ประสานทุกฝ่าย
ข้อมูลถูกต้อง นำไปสู่ความสำเร็จ

เรื่อง ความประทับใจในการปฏิบัติงาน

ผู้เล่า นายประกอบ สุขเนาวรัตน์ (ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง นายช่างรังวัด 7

สังกัด สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2533 ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยผู้กำกับฝ่ายรังวัด อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อเจ้าหน้าที่เดินทางไปถึงที่หมายผู้กำกับการเดินสำรวจได้ประชุมเจ้าหน้าที่ทั้งหมดโดยผู้กำกับฯ ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าแบ่งพื้นที่การปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าได้นำระวางแผนที่มาตราส่วน 1: 50000 ประกอบการแบ่งพื้นที่ปฏิบัติงาน แล้วก็ได้กำหนดพื้นที่ก่อนหลังในการทำงานโดยกำหนดเป้าหมายตามที่สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญกำหนดไว้ และให้ได้เกินเป้าหมาย 10% หากสายสำรวจใดมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ช่วยผู้กำกับรังวัดโดยด่วน ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สามารถทำงานได้ตามเป้าที่วางไว้ และก่อนปิดสนามเจ้าหน้าที่สามารถส่งงานให้แก่จังหวัดเหลือเพียง 1 แปลง

สิ่งที่ทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้ ประกอบด้วย

- การวางแผนที่ดี
- การทำงานเป็นทีม
- ความสามัคคี

กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 58, 58 ทวิ และ 58 ตริ

เรื่อง การวางแผนการทำงานไม่ชัดเจน

ผู้เล่า นายยุทธพงศ์ สุพรรณพัฒน์ (ข้าราชการบำนาญ)
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดตราด
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดตราด

เมื่อครั้งเดินทางไปดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ เมื่อ พ.ศ. 2542 ปรากฏว่า มีงานรังวัดค้างยังไม่ได้กำหนดนัดรังวัดถึง 1,000 กว่าแปลง เนื่องจากจังหวัดได้จัดทำโครงการเร่งรัดงานรังวัดโดยให้วางเงินมัดจำแปลงละ 1,000 บาททุกแปลงไม่ว่าเนื้อที่มากหรือน้อย และเจ้าหน้าที่ได้ออกไปรับคำขอและรับเงินค้ำมัดจำรังวัดในท้องที่และนำลงบัญชีรับทำการในวันเดียวกันทุกแปลงไปแล้ว โดยไม่ได้วางแผนทยอยเข้ารับคำขอเป็นรายหมู่บ้านและรายตำบลและทยอยลงบัญชีรับทำการ แต่เนื่องจากสำนักงานที่ดินมีช่างรังวัดเพียง 2 คนเท่านั้นและยังไม่ได้นัดรังวัด เมื่อถึงสิ้นเดือนจึงรายงานกรมที่ดินว่ามีงานค้างถึง 1,000 กว่าแปลงและยังมีงานเกิดตามปกติด้วย

กรมที่ดินแจ้งให้ดำเนินการโดยเร็วเพราะถือว่างานเกิดแล้ว และส่งผู้ตรวจราชการกรมที่ดินไปตรวจสอบ จึงได้รายงานข้อเท็จจริงและวางแผนเพื่อไม่ให้ทางราชการเสียหายและเสียภาพลักษณ์ของกรมที่ดิน โดยขอเพิ่มกล้องประมวลผลให้ช่างรังวัด 3 ชุด เครื่องลงที่หมายและอุปกรณ์รังวัดเพิ่มเติมอีกหลายรายการและออกไปชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองท้องที่แต่ละหมู่บ้านถึงสาเหตุที่ยังไม่สามารถจัดช่างรังวัดเข้าดำเนินการได้ ซึ่งต่อมากรมที่ดินได้เกลี้ยช่างรังวัดไปให้โดยทยอยส่งจากจังหวัดใกล้เคียงไปรวมแล้วถึง 30 คน ช่วงระยะเวลาดังกล่าวจึงเป็นการทำงานที่ต้องทุ้มเทและอุทิศเวลาในวันหยุดราชการมากเนื่องจากมีโครงการรังวัดออกโฉนดที่ดินแบบท้องถิ่นด้วย และกรมที่ดินได้เร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่ได้รายงานกรมที่ดินไว้ ซึ่งรองอธิบดีกรมที่ดินได้ออกไปตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานถึง 2 ครั้ง

กลยุทธ์หรือเทคนิคการทำงานที่ได้จากเรื่องเล่า

การดำเนินการทุกเรื่องต้องมีการวางแผนว่า ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้ และบริหาร ติดตามผลให้เป็นไปตามแผน กรณีดังกล่าวจังหวัดเป็นผู้วางแผนและอนุมัติแผน แต่ผู้ปฏิบัติต้องนำแผนไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสามารถปฏิบัติได้ โดยไม่เกิดความเสียหายกับหน่วยงานด้วย

เรื่อง Reshape ป่า Reshape ใจ

ผู้เล่า นางวินัส ทรานันชัย (ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกรม

สังกัด กรมที่ดิน

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ถึง 2551 รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ประเทศไทยมีแผนที่แสดงขอบเขตที่ดินทุกประเภทที่ชัดเจนไม่ทับซ้อน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งเรื่องแนวเขตที่ดินไม่ว่าเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน จึงได้มอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเรื่องดังกล่าว และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมดำเนินการ คือ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมพัฒนาที่ดิน กรมที่ดิน สำนักหลักนิติบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมธนารักษ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ (Reshape) ระดับจังหวัด เพื่อปฏิบัติงานดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อให้ประเทศไทยมีแผนที่แสดงขอบเขตที่ดินทุกประเภทที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน ที่มาตราส่วน 1: 4000
2. เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดิน เพิ่มประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ที่ดินและการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน
3. เพื่อกำหนดเขตการใช้ที่ดินใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงของภูมิประเทศ

ข้าพเจ้าในฐานะเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้วได้รับความไว้วางใจมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะทำงานปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ (Reshape) จังหวัดสระแก้ว โดยใช้ห้องประชุมของสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว เป็นศูนย์ปฏิบัติการ

ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ระหว่างนายอำเภอ และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และช่างรังวัดจากสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว และสาขา
อรัญประเทศ

ปัญหาในการปฏิบัติงาน

1. เจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน หลากหลายความคิด ความยุ่งยากในการ
จัดสรรเวลาทำงาน
2. ไม่มีอุปกรณ์ในการทำงานซึ่งต้องทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ การทำแผนที่
ที่ด้วยระบบดิจิทัล ไม่มีทั้งคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ (Projector) เครื่องพิมพ์แผนที่
ไม่มีอุปกรณ์ใด ๆ ในการทำงานเลย
3. ข้อมูลแผนที่ของทุกหน่วยงานไม่ครบถ้วนชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นของป่าไม้
สปก. นิคมต่าง ๆ เป็นต้น
4. เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้เรื่องระบบการทำแผนที่ด้วยระบบดิจิทัล การใช้
โปรแกรมเฉพาะในการทำแผนที่ในลักษณะซ้อนทับกันของที่ดินแต่ละประเภท
5. งบประมาณค่าใช้จ่ายที่ต้องขอเบิกจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่ทางส่วนกลางโอนเงินไปให้ล่าช้า และการเบิกจ่ายในจังหวัดล่าช้า

แนวทางแก้ไข

1. ได้ประชุมทำความเข้าใจกับคณะทำงานทุกคนให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของการ
ทำงานที่มุ่งเน้นถึงการแก้ไขปัญหา ซึ่งให้ทุกคนเห็นว่าปัญหาเกิดขึ้นเพราะเหตุใด
อย่างไร จะแก้ไขปัญหาอย่างไรที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดโดยไม่ยึดติดกับทัศนคติเดิม ๆ
ให้คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่ และได้กำหนดตารางเวลาในการทำงานที่
ชัดเจนแน่นอน

2. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอุปการณ์ในการทำงาน เพื่อขอยืมมาใช้ในการดำเนินงาน

3. ขอให้ทุกหน่วยงานตรวจสอบข้อมูลแผนที่ของตนเอง แล้วคัดค่าพิกัดจากตำแหน่งที่ดินที่ถูกต้องครบถ้วนส่งให้คณะทำงานตามกำหนด และมาร่วมตรวจสอบพิจารณาในการนำข้อมูลแผนที่ลงในพิกัดตำแหน่งในระวางแผนที่ และระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งเป็นภาพถ่ายสี

4. ประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานป่าไม้ที่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เรื่องโปรแกรมการทำแผนที่ในระบบดิจิทัล สามารถใช้โปรแกรมการทำแผนที่ได้อย่างดี และส่งข้างจังหวัดจากสำนักงานที่ดินไปอบรมโปรแกรมดังกล่าวจากสำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ และขอความร่วมมือจากสำนักเทคโนโลยีทำแผนที่เพื่อขอให้วิศวกรจังหวัดไปช่วยแนะนำการปฏิบัติงานเป็นครั้งคราว

5. ในระยะแรกที่ยังไม่ได้รับงบประมาณ ข้าพเจ้าในฐานะหัวหน้าคณะทำงานได้ทดลองจ่ายเงินส่วนตัวไปก่อนเพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินการต่อไปได้ และได้รับการสนับสนุนจากผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว (นายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล) เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินจากงบประมาณที่ได้รับให้ด้วย

วิธีดำเนินการโดยย่อ

เมื่อหน่วยงานต่าง ๆ ได้ส่งข้อมูลแผนที่ให้คณะทำงานแล้ว คณะทำงานได้นำข้อมูลค่าพิกัดจากตำแหน่งที่ดินมาลงที่หมายกำหนดตำแหน่งแนวเขตที่ดินในระวางแผนที่ และระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1: 4000 ซึ่งเป็นภาพถ่ายสีเชิงเลขของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบกับแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1: 50000 ที่ละจุด ที่ละป่า ตรวจสอบกับแนวเขตที่ดินที่ได้ออกเอกสารสิทธิ์สำหรับที่ดินไปแล้ว เขตปฏิรูปที่ดินและเขตนิคมต่าง ๆ บริเวณใดมีการซ้อนทับกัน เช่น เขตป่าตามค่าพิกัดจากทับเขตโฉนดที่ดิน น.ส. 3 ก. หรือทับเขตที่ราชพัสดุ เขต สปก. ที่ได้ออก สปก.

4-01 ไปแล้ว หรือเทคนิคที่ได้ออกหลักฐาน ก.ส.น. 5, น.ค. 3 ไปแล้ว ก็จะพิจารณากัน เขตป่าไม้ออกไป หลาย ๆ จุดที่มีข้อสงสัยคณะกรรมการจะออกไปตรวจสอบสภาพพื้นที่จริงในที่ดินร่วมกับนายอำเภอท้องที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ อบต. เพื่อหาข้อสรุปที่เหมาะสม แล้วนำผลจากการตรวจสอบนั้น ซึ่งคณะทำงานได้นำเครื่องมือรังวัด G.P.S. ไปวัดค่าพิกัดตำแหน่งที่ดินมากำหนดจุดบนแผนที่บนจอภาพ เพื่อนำเข้าข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์เป็นการปรับแก้ข้อมูลในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ระบบดิจิทัลที่คณะกรรมการเพื่อปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางได้จัดทำไว้ให้ โดยใช้หลักวิชาของแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศผนวกกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (ระบบ GIS) เสร็จครบทุกป่าแล้ว จึงจัดพิมพ์แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1: 4000 และแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1:50000 เสนอคณะกรรมการปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ (Reshape) ระดับจังหวัดพิจารณา เมื่อตรวจสอบความถูกต้องไม่มีการแก้ไขอีกแล้ว คณะกรรมการปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ (Reshape) ระดับจังหวัด ทำการสรุปผลการตรวจสอบและปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ส่งให้คณะกรรมการเพื่อปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ (Reshape) ชุดที่มีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน เพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการชุดนี้

การปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ (Reshape) จังหวัดสระแก้ว มิได้หยุดการดำเนินงานไว้เพียงการนำเข้าข้อมูลรูปแปลงที่ดินและแนวเขตป่าไม้เท่านั้น แต่ศูนย์ปฏิบัติการปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้จังหวัดสระแก้ว ได้ขยายผลโครงการโดยให้มีการนำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินทุกประเภท ทั้งประเภทที่ดิน ชื่อเจ้าของที่ดินและที่อยู่ เพื่อให้จังหวัดสระแก้วมีศูนย์ข้อมูลที่ดินที่สมบูรณ์แบบเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การตรวจสอบหลักทรัพย์ การพิจารณาจัดที่ดินให้แก่ประชาชนในการปฏิรูปที่ดิน การวางแผนการบริหารงานของจังหวัด เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ต้องเชื่อมต่อไปกับทุกหน่วยงานในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานที่ดิน จังหวัด/สาขา หรืออำเภอ สำนักงานทะเบียนราษฎร ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือธนารักษ์พื้นที่ เป็นต้น ทั้งนี้

จังหวัดสระแก้วต้องจัดสรรงบประมาณของจังหวัด เพื่อดำเนินการดังกล่าว โดยมี ศูนย์ข้อมูลที่ดินอยู่ที่ศาลากลางจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้เห็นชอบอยู่ระหว่างการดำเนินการต่อไป แต่ข้าพเจ้าได้ย้ายจากสำนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้วมาเป็น ผู้ตรวจราชการกรมที่ดินก่อนที่การขยายผลโครงการดังกล่าวจะได้เริ่มขึ้น และได้ทราบ ในภายหลังแล้วว่าโครงการปรับปรุงพื้นที่ป่าไม้ (Reshape) มีจังหวัดสระแก้วเพียง จังหวัดเดียวที่ประธานคณะทำงานเป็นเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด และมีผลงานบรรลุ ตามเป้าหมายภายในกำหนดเวลา

กลยุทธ์และแนวคิดในการทำงาน

ผลจากการทำงานที่สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะ “ใจ” ของคณะทำงานที่ต้องการ ร่วม “ใจ” กันทำงานอย่างจริงจังโดยใช้เวลาหลังเวลาราชการตั้งแต่ 17.00 น. ถึง 23.00 น. โดยประมาณและวันหยุดราชการทั้งวัน ทำไมทุกคนจึง “ทุ่มใจ” ให้กับการทำงาน เพราะข้าพเจ้า “ให้ใจ” กับเขาก่อนแสดงให้เห็นว่าเขายอมรับและร่วมพิจารณา ร่วมทำงานกับ ทุกคน ทุกวัน ใช้กลยุทธ์ประสานทุกทิศทางกับทุกหน่วยงานที่สามารถสนับสนุนการ ทำงานของเราได้ มธุสวาจาและน้ำใจที่เรามีให้กับผู้อื่นเราจึงได้รับสิ่งตอบแทนที่ดี ๆ ถ้าทุกคนไม่ยึดติดกับ “ตัวของเรา” เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม กล้าคิด กล้าทำ กล้า ตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง ยอมนำไปสู่ความสำเร็จเพื่อนำความสงบสุขสู่สังคมตลอดไป

ก่อนจากกันขอฝากว่า

“ถ้าต้องการให้คนอื่นรักเรา เราต้องรักเขาก่อน” เช่นกันกับการทำงานถ้าเรา อยากให้ใครทำงานให้เรา เราต้องทำให้เขาดูก่อนและจะได้ผลถ้าได้ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างใกล้ชิดเป็นกำลังใจต่อกัน ย่อมไม่มีอุปสรรคใดมาขวางกั้น ผลสำเร็จของงานเป็นแน่แท้.

เรื่อง คุณธรรมจริยธรรมการปฏิบัติ ราชการเพื่อสนองคุณแผ่นดิน

ผู้เล่า นายวรรณะ พุตสโต (ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน 7

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนแยกทองผาภูมิ

ผมเกิดในท้องถิ่นรกรากันดาร ครอบครัวยากจน การศึกษาน้อยด้อยปัญญา แต่ด้วยความอุตสาหะบากบั่นไม่ย่อท้อ ทำให้ผมประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นความพอใจของผมแล้ว ความคิดนี้คนอื่นอาจไม่ใช่แต่เป็นความคิด เฉพาะผมแต่ก็ไม่ได้สงวนความคิดนี้

ตลอดชีวิตการรับราชการรวม 37 ปี ผ่านร้อนผ่านหนาว สมหวัง ผิดหวังมา แต่ไม่เคยย่อท้อ ตั้งใจทำงาน คิดอย่างเดียว คือ ทำดี ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด เพื่ออนาคตของเราและครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันกรมที่ดินที่ให้เรามีกินมีใช้ และดำรงสถานภาพในสังคมอย่างภาคภูมิใจมาจนถึงวันนี้ ผมภูมิใจครับ การทำงานนั้น นอกจากเราจะต้องปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานเพื่อให้ทันสมัยกับยุคโลกาภิวัตน์แล้ว สิ่งหนึ่งที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ นอกจากจะต้องได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานทั้งภายในและภายนอกแล้ว ยังจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนอีกด้วย ซึ่งต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับบุคคลเหล่านี้ ด้วยเหตุผลที่ว่าถึงแม้ว่าเราจะปรับปรุงพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย ปรับปรุงระบบและขั้นตอนการทำงานดีเพียงไร เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถสักเพียงใดก็ตาม ถ้าเราไม่ให้ความสำคัญกับประชาชน รวมตลอดถึง เพื่อนร่วมงาน ทั้งภายในและนอกหน่วยงานแล้ว การทำงานก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ การปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา ไม่ว่าผมจะไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อะไร ที่ไหน ทุกแห่งที่ผมไปทำงาน สิ่งที่ผมให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ การสร้างมิตรกับบุคคลทุกภาคส่วน เช่น ให้ความเป็นกันเองกับประชาชนผู้มาขอรับบริการ เหมือนญาติเหมือนเพื่อน ไม่เลือกว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสถานภาพใด แต่สิ่งที่เราได้มาเกินคุ้มกับที่เราทำไปเพราะไม่ต้องลงทุนอะไร แค่ออกกำลังกาย ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้บริการด้วยความ

เป็นธรรมชาติ แสดงความเป็นมิตรที่ดีและด้วยความจริงใจต่อเขาก็พอแล้ว สิ่งนี้จึงทำให้การทำงานของผมทุกแห่งหน ทุกพื้นที่ที่ไปอยู่มีแต่ความสุข สำเร็จ แม้กระทั่งจังหวัดปัตตานี ก็ไปอยู่มาแล้ว การทำงานก็ไม่เห็นมีอุปสรรคอะไร ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายด้วยดีตลอดมาทำให้งานประสบความสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้

มีอยู่วันหนึ่งขณะที่ทำงานอยู่ในห้องทำงาน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนแยกทองผาภูมิ เหลือบไปเห็นชายอายุประมาณ 65 ปี หญิงอายุประมาณ 30 ปี เดินขึ้นบันไดมา ผมได้เปิดประตูออกไปทักทายและถามว่า ท่านมาติดต่อเรื่องอะไรครับ พร้อมทั้งผมเห็นว่า เขายาวมากกว่าจึงได้ยกมือไหว้เขา เขาก็บอกว่า ท่านเป็นเจ้าของที่ดินไซ้ไหมครับ ผมบอกไปว่าใช่ครับ เขามองหน้าผมพร้อมทั้งพูดว่า เป็นไปได้อย่างไร ตั้งแต่เขาไปติดต่อราชการในที่ต่างๆ มากมายหลายแห่งไม่เคยเห็นเจ้าพนักงานที่ดินออกมาต้อนรับและแสดงความนอบน้อมมีผมเป็นคนแรกที่ให้การต้อนรับเขาเช่นนี้ ผมก็ไม่ได้ตอบหรือพูดอะไรและทราบภายหลังว่าเขาเป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรมพัฒนาที่ดิน เขายังขอถ่ายรูปคู่กับผมที่หน้าห้องทำงานอีก สิ่งที่ผมปฏิบัติไม่ใช่เสแสร้งหรือแกล้งทำ แต่เป็นธรรมชาติของผมและไม่ใช่ว่าเป็นนายแรกส่วนใหญ่ผมจะแสดงต่อทุกคนไม่เลือกว่าจะเป็นคนจน คนรวย ดังที่ผมได้เรียนข้างต้นแล้วว่า สิ่งที่ผมได้รับกลับมามีเกินคุ้มครับ สิ่งที่ได้มานี้ไม่ใช่จะบอกว่าผมเป็นคนดี แต่คิดว่าถ้าเราให้ความจริงใจและปฏิบัติต่อผู้อื่น โดยเฉพาะผู้มาขอรับการบริการอย่างเป็นกันเอง หรือแสดงออกซึ่งความห่วงใย เอื้ออาทรจากใจจริง และมีความบริสุทธิ์ใจต่อเขา โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ แล้ว ทุกคนก็จะได้รับผลตอบแทนเช่นเดียวกับที่ผมได้รับ และเชื่อว่าภาพลักษณ์ของข้าราชการกรมที่ดินจะเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา เลื่อมใส จากพี่น้องประชาชนดีขึ้นอย่างแน่นอน

ดังนั้น เมื่อผมมารับราชการอยู่ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนแยกทองผาภูมิ ซึ่งเป็นบ้านเกิดของผม อยู่ในแวดวงญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ทำให้การทำงานง่ายมาก เพราะรู้จักแทบทุกคน ส่วนใหญ่เขาจะเรียกผมว่า “พี่วรรณะ” น้อยคนที่จะเรียกตำแหน่งผม และผมคิดว่าที่เขาเรียกผมว่า “พี่วรรณะ” ผมดีใจมากกว่าที่เรียกตำแหน่ง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรัก ความจริงใจ ความเป็นกันเอง ผมจึงได้ทำงานภายใต้ยุทธศาสตร์ “รอยยิ้มท่านคือกำลังใจของเรา เราภูมิใจเมื่อท่านจากไปด้วยรอยยิ้ม” ถึงแม้ผมจะเกษียณอายุราชการไปแล้วแต่ก็จะเฝ้ามองการทำงานของน้องๆ รุ่นหลังๆ และจะเป็นกำลังใจให้ทุกคนตลอดไป

เรื่อง การแก้ไขเขตครอบครองให้ตรงกับ เขตโฉนดที่ดิน

ผู้เล่า นายศิลปะศักดิ์ สุทธิรัตนชัย

ตำแหน่ง นายช่างรังวัด 6

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาวังเหนือ

สำนักงานที่ดินจังหวัดปราจีนบุรีในช่วงที่ข้าพเจ้ารับราชการตำแหน่งช่างรังวัด 2 ในปีพ.ศ.2523 ยังไม่ได้แยกอำเภอสระแก้วเป็นจังหวัดสระแก้วเหมือนเช่นในปัจจุบัน มีเขตรับผิดชอบทั้งจังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วย อำเภอบ้านสร้าง โคกปี่เป็ด ศรีมหาโพธิ์ ประจันตคาม กบินทร์บุรี สระแก้ว วัฒนานคร ตาพระยา อรัญประเทศ และกิ่งอำเภอนาดี สำนักงานที่ดินจังหวัดปราจีนบุรีเป็นสำนักงานที่ดินเก่าแก่ มีงานเดินสำรวจออกโฉนดในยุคแรก ช่วง ร.ศ.120 เป็นต้นมา เหตุการณ์ตามชื่อเรื่องเกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.2523 จากประสบการณ์ที่ได้เป็นช่างรังวัดของกรมที่ดิน มีเหตุการณ์และประสบการณ์ชีวิตมากมายที่ข้าพเจ้าได้ประสบมา ทั้งที่เป็นความประทับใจที่อยู่ในความทรงจำและส่วนที่ไม่อยากจดจำ สำหรับเรื่องนี้เป็นเพียงเรื่องหนึ่งที่ข้าพเจ้าจดจำได้ กล่าวคือ ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งให้ไปทำการรังวัดแบ่งแยกในนามเดิมที่ดินแปลงหนึ่งในเขตตำบลบางปลาร้า อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นที่นา ในขณะที่ไปทำการรังวัด เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียงได้เก็บเกี่ยวข้าวเสร็จสิ้นแล้ว ก่อนออกไปทำการรังวัดข้าพเจ้าได้เตรียมคัดลอกข้อมูลหลักฐานการรังวัดทั้งแปลงที่จะทำการรังวัดและแปลงข้างเคียงที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไปประกอบ เพื่อตรวจสอบในที่ดินกับทั้งได้ตรวจสอบประวัติความเป็นมาของที่ดินแปลงที่จะต้องทำการรังวัดด้วย

ในขณะที่ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบหาหลักฐานเขตที่ดินเก่าตามรูปแบบที่ซึ่งมีเพียง 4 หลักเท่านั้น ปรากฏตามหลักเขตที่ดินเก่าทั้ง 4 หลักตรงตามหลักฐานรายการรังวัดเดิมทุกประการ แต่ปรากฏว่า แนวเขตตามแผนที่ไม่ตรงกับเขตครอบครองของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง ซึ่งมีคั่นนาอยู่แล้ว สภาพคั่นนาล้ำยงเลื้อยโค้งเข้าโค้งออก

ตลอดแนวซึ่งยาวประมาณ 6 เส้น หรือ 240 เมตร ทำความหนักใจให้กับข้าพเจ้าเป็นอย่างมากว่าจะปักหลักเขตแบ่งแยกบนแนวเขตโฉนดที่ดินหรือภาษาช่างรังวัดเรียกว่าหลักเขต on line อย่างไรดีเพราะตำแหน่งที่เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง ชี้เขตให้ปักบนคันทันนั้น อยู่ห่างจากแนวเขต on line ตามโฉนดที่ดิน 2 เมตรกว่า ๆ โดยประมาณ ซึ่งถ้าข้าพเจ้าปักหลักให้อยู่บนแนวเขตโฉนดที่ดิน ไม่ว่าตำแหน่งหลักเขตที่ดินจะตกในเขตที่ดินของเจ้าของที่ดิน หรือเจ้าของที่ดินข้างเคียงก็ตาม ปัญหาข้อพิพาทเรื่องแนวเขตที่ดินก็จะเกิดขึ้นทันที ข้าพเจ้าจึงได้เริ่มเล่าประวัติของที่ดินทั้ง 2 แปลง คือทั้งแปลงที่รังวัดและแปลงข้างเคียงว่า เมื่อครั้งเดินสำรวจเพื่อออกโฉนดที่ดินครั้งแรกนั้น ประมาณ ร.ศ.120 ถึง ร.ศ.122 ปู่ของทั้งสองฝ่ายเป็นผู้นำเดินสำรวจและรับโฉนดที่ดินไป

ต่อจากนั้นประมาณปี 2503 บิดาของเจ้าของที่ดินผู้xorรังวัดและบิดาของเจ้าของที่ดินข้างเคียงพร้อมด้วยพี่ชายและน้องชายของบิดาอีก 2 คน รวมเป็น 4 คน ได้ขอรับมรดกของปู่ ต่อจากนั้น ได้ยื่นคำขอแบ่งกรรมสิทธิ์รวม 4 แปลง ในปี พ.ศ.2503 นั้นเอง โดยคำxorรังวัดขอให้จำกัดเนื้อที่เท่า ๆ กันทั้ง 4 แปลง ซึ่งได้ตกลงแบ่งเป็นแนวเส้นตรงยาวตลอด จากหัวนาจรดปลายนา จำไม่ผิดว่าติดทางเกวียนและคลองตามลำดับ ซึ่งบิดาของท่านได้ตกลงแบ่งเขตกันตามโฉนดที่ดินเป็นเส้นตรง แต่ไม่ทำคันทันใหม่ให้ตรงกับแนวเขตโฉนดที่ดิน ปัญหานี้จึงตกมาถึงรุ่นท่าน หากท่าน (ลุง) ยังปล่อยปัญหานี้ให้คงอยู่ต่อไปโดยไม่ได้รับการแก้ไขในรุ่นลุงแล้ว รุ่นลูกหลานของลุงก็จะต้องรับปัญหาเรื่องแนวเขตครอบครองไม่ตรงกับแนวเขตโฉนดที่ดินตลอดไป การที่ลุงตกลงทำคันทันใหม่ให้ตรงกับแนวเขตโฉนดที่ดินก็ไม่ได้ทำให้เนื้อที่ตามโฉนดที่ดินของลุงทั้งสองเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด รวมทั้งการครอบครองเป็นแนวตรงโดยตลอดจะทำให้ทราบโดยทันทีเมื่อแนวเขตที่ดินคดโค้งอีกจะทำให้ทราบได้ทันทีว่าใครรุกล้ำใคร ข้าพเจ้าจึงได้ทำการชี้แจงเกลี้ยกล่อมพร้อมทั้งได้ตรวจสอบค้นหาหลักเขตที่ดินของแปลงข้างเคียงเป็นของแถม และอธิบายให้ทราบถึงระยะที่รังวัดไว้เดิมกับที่ทำการรังวัด

ใหม่ว่าถูกต้องตรงกันอย่างไร จนทั้งสองฝ่ายทราบและเข้าใจเกี่ยวกับรูปแผนที่และเขต
ครอบครองชัดเจน โดยตกลงร่วมกันทำคั่นนาใหม่และไปตามรถไถนามาจัดการลบล้าง
คั่นนาเดิมทั้งหมด และข้าพเจ้าก็ได้ตั้งกล้องครอบหัวหลักเขตที่ดินและเล็งแนวไปยังหลัก
เขตซึ่งอยู่ปลายนา พร้อมกับได้ปักหลักไม้ช่วงละ 40 เมตร ตลอดแนวคั่นนาที่จะทำใหม่
โดยให้รถไถนาเจาะกรุยแนวโดยประมาณ พร้อมทั้งสอนให้เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดิน
ข้างเคียง ส่องกล้องดูแนวหลักไม้ที่ปักนอกแนวไว้ตลอดแนว 140 เมตร ด้วยความ
ตื่นตัวดีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกล้องรีโมทคอนโทรล ซึ่งมีไว้ใช้ในราชการสำนักงานที่ดิน
จังหวัดปราจีนบุรีในขณะนั้น ข้าพเจ้าโชคดีที่แนวเขตครอบครองโค้งเข้าและโค้งออก ใน
อัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน หากแนวเขตครอบครองโค้งเข้าฝ่ายเดียวแบบพระจันทร์ครึ่ง
เสี้ยวควรทำอย่างไร ขอเก็บปัญหานี้ให้ช่างรังวัดยุคดิจิทัลเก็บไปคิดเอง

ขุมความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า

- หาสาเหตุของปัญหา
- วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น
- รวบรวมข้อมูลเพื่อหาทางแก้ไข
- อธิบายอย่างเป็นกลางตรงประเด็น

แก่นความรู้ที่สรุปได้

- แผนที่ที่มีการรังวัดใหม่ หากทำการรังวัดตามข้อมูลที่ผู้ขอและข้างเคียงครอบครอง
จะเป็นการสมยอมแนวเขตที่ดินเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายเพราะสามารถปูเขตได้
- ถ้าช่างรังวัดปักหลักเขตตามที่ผู้ขอและข้างเคียงนำชี้ แต่คำนวณปักหลักเขต
บนเส้นตรง แผนที่จะไม่ตรงกับเขตครอบครองในที่ดินตลอดไป

กลยุทธ์ในการทำงาน

-วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข ให้ข้อมูลที่มีอยู่ถ่ายทอดให้ผู้เกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจ อธิบายให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น หากต้องนำเรื่องขึ้นสู่ศาล ทั้งๆ ที่ถ้าตกลงกันแล้วจะไม่มีผู้ใดเปรียบเทียบเปรียบเทียบแต่อย่างใด

-พูดจาภาษาชาวบ้านยกตัวอย่างให้มองเห็นภาพและให้ทุกฝ่ายเห็นว่า เราได้วางตัวเป็นกลางอย่างแท้จริง ปัญหาจึงยุติได้

เรื่อง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ หลวงในเขตป่าโดยไม่มีหลักฐาน

ผู้เล่า นายสงวน มูลพันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการที่ดิน 7ว

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

การขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณะประโยชน์ ประเภทป่าชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 3 แปลง ซึ่งราษฎรในเขตพื้นที่ตำบลนาคร้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ได้ร่วมกันปลูกป่าและได้อนุรักษัรรมชาติโดยได้ร่วมกันหวงแหนดบริเวณที่ดินมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน ต้นไม้ที่ราษฎรร่วมกันปลูกได้เจริญงอกงามจนสามารถใช้ประโยชน์ได้ จึงอยากได้หลักฐานแสดงแนวเขตที่ดินที่ได้ร่วมกันอนุรักษ์ไว้เป็นหลักฐาน จึงได้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นประเภทป่าชุมชน ซึ่งที่ดินบริเวณนั้นอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจึงต้องผ่านคณะกรรมการจำแนกที่ดินประจำจังหวัดพิจารณา ในคณะกรรมการดังกล่าวจะมีเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน ร่วมเป็นคณะกรรมการและที่ผ่านมาหน่วยงานของทางฝ่ายป่าไม้จะคัดค้านการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมาโดยตลอด โดยอ้างเหตุผลของกฎหมายป่าไม้ และ พ.ร.บ. ป่าไม้ โดยให้เหตุผลว่าป่าไม้ก็เป็นที่ดินสาธารณะอยู่แล้ว อำนาจหน้าที่ในการดูแลเป็นของป่าไม้ ถ้าออก น.ส.ล. ไปแล้วอำนาจหน้าที่ดูแลจะเป็นของหน่วยงานอื่น ซึ่งขัดกับกฎหมายป่าไม้และอำนาจหน้าที่ดูแลจะทับซ้อนกัน การคัดค้านของป่าไม้มีการพิจารณาหลายครั้ง ที่ประชุมมีมติไม่เห็นด้วยกับการออก น.ส.ล. ในการประชุมครั้งนี้

ข้าพเจ้าในฐานะคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปางได้ชี้แจงถึงเหตุผลความจำเป็นและความตั้งใจของราษฎรในพื้นที่ที่จะอนุรักษ์หวงแหนด พื้นที่ที่ราษฎรได้ร่วมกันปลูกป่าขึ้นมาเพื่อให้เป็นป่าที่ใช้ประโยชน์

ในชุมชน โดยได้อธิบายต่อท่านประธานในที่ประชุมให้รับทราบทั้งในด้านข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง และได้นำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศไปแสดงตำแหน่งที่ดินและนำแผนที่มาตราส่วน 1: 50000 ไปแสดงแนวเขตของป่าไม้ และชี้แจงต่อท่านประธานว่าการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นเป็นเพียงหลักฐานแสดงขอบเขตที่ดินสาธารณะที่ชาวบ้านช่วยกันอนุรักษ์หวงแหนเท่านั้น และที่อำเภอขอออกก็ขอตามความต้องการของราษฎรที่มุ่งหวังจะให้รู้ขอบเขตที่ดินเท่านั้นไม่ได้มีเจตนาที่จะลบล้างอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายป่าไม้แต่อย่างใด ตรงกันข้ามราษฎรได้ช่วยฝ่ายป่าไม้รักษาป่าไม้ไว้ด้วยซ้ำ เพราะสภาพที่แท้จริงในส่วนที่ป่าไม้ดูแลรักษาปัจจุบันไม่มีสภาพป่าเหลืออยู่ จนท่านประธานในที่ประชุมเห็นด้วยกับคำอธิบายเหตุผลความจำเป็นของราษฎร ท่านประธานในที่ประชุมจึงได้กล่าวเสริมในประเด็นที่ข้าพเจ้าชี้แจงต่อที่ประชุม จนในที่สุดคณะกรรมการจำแนกที่ดินของจังหวัด มีมติเป็นเอกฉันท์ให้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงแนวเขตที่ดินที่ราษฎรร่วมกันอนุรักษ์ไว้เป็นหลักฐานสืบไป สร้างความยินดีให้กับราษฎรในพื้นที่เป็นอย่างมากและปัจจุบันได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปแล้วทั้ง 3 แปลง

สรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่านี้

ในเรื่องนี้ถือได้ว่าการอธิบายชี้แจง ทำความเข้าใจ สามารถทำให้งานที่ยุ่งยากประสบผลสำเร็จได้.

เรื่อง การรับมรดกที่มีทายาทหลายชั้น

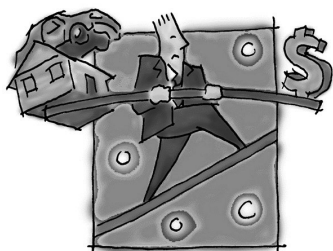
ผู้เล่า นายสงวน มูลพันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการที่ดิน 7ว

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

เนื่องจากเจ้ามรดกตายไปนานและมีทายาทหลายชั้น ต่อมาตายไปอีกหลายคนทำให้เกิดปัญหาในการขอรับมรดก ทายาทผู้ครอบครองที่ดินอยู่มาติดต่อเจ้าหน้าที่หลายครั้งและพยายามขอรับมรดกมาหลายปีแต่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากหลักฐานที่ดินเดิมเป็น น.ส. 3 ออกให้เมื่อปี พ.ศ. 2508 มีชื่อรวม 2 คนคือสามีและภรรยา สามีถึงแก่กรรมไปทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกในชั้นนี้ มีภรรยาและบุตร 6 คน แต่ไม่ได้ไปทำเรื่องรับโอนมรดกเฉพาะส่วน ต่อมาภรรยาซึ่งมีชื่อรวมใน น.ส. 3 แปลงดังกล่าว ได้แต่งงานกับสามีคนใหม่และมีบุตรใหม่อีก 2 คน เมื่อปี พ.ศ. 2528 ภรรยาผู้มีชื่อรวมใน น.ส. 3 ถึงแก่กรรมไป ทายาทในชั้นบุตรไม่ไปติดต่อขอรับมรดก ปล่อยให้บุตรคนที่ 4 ของสามีคนแรกเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตาม น.ส. 3 มาโดยตลอด ต่อมาบุตรคนที่ 4 ซึ่งเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินถึงแก่กรรมไป และพี่ชายคนแรกถึงแก่กรรมไปโดยมีบุตร 2 คน ต่อมา บุตรคนที่ 2 และคนที่ 5 ถึงแก่กรรมไป โดยทุกคนมีบุตรซึ่งมีสิทธิรับมรดกแทนบิดา ในส่วนผู้มาขอรับมรดกครั้งแรกนั้นเป็นชั้นหลาน คือบุตรของเจ้ามรดกคนที่ 4 ซึ่งเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน พยายามมาติดต่อกับเจ้าหน้าที่หลายครั้งแต่ไม่สามารถรับมรดกได้ เนื่องจากไม่สามารถนำทายาทมาได้ทั้งหมดและพยายามที่จะให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือโดยยินยอมจะเสียเงินให้ถ้าหากทำได้ แต่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถทำให้ได้จึงได้ไปปรึกษากับข้าพเจ้าเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2550 โดยนำหลักฐาน น.ส. 3 ไปให้ดู ข้าพเจ้าจึงได้อธิบายถึงส่วนของที่ดินรวมทั้งสิทธิของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก โดยแยกเป็น 2 ส่วนและอธิบายสิทธิของแต่ละส่วน ใครมีสิทธิรับบ้าง เมื่ออธิบายให้เข้าใจแล้ว ทายาทในชั้นหลานจึงไปติดตามทายาท

ผู้มีสิทธิรับมรดกมาได้ประมาณ 20 คน และมาขอให้ข้าพเจ้าอธิบายเรื่องสิทธิของแต่ละคนที่จะได้รับส่วนแบ่งในกองมรดก ในการไปชี้แจงครั้งนี้ทายาทขอให้ไปชี้แจงที่บ้าน เนื่องจากทายาทมีจำนวนมากจะมาที่สำนักงานที่ดินไม่สะดวก ข้าพเจ้าจึงไปอธิบายชี้แจงให้ที่บ้าน โดยเขียนบัญชีเครือญาติให้เห็นและแจ้งสิทธิของแต่ละคนที่มีสิทธิที่จะได้รับมรดก ใช้เวลาอธิบายประมาณ 1 ชั่วโมง ทายาททุกคนเข้าใจและตกลงกันจะไปยื่นคำขอรับมรดก จึงได้แนะนำให้ทายาทแต่ละคนเตรียมเอกสารให้พร้อม และข้าพเจ้าได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบถึงทายาทที่จะมีสิทธิโดยแยกเป็น 2 ส่วน เมื่อเจ้าหน้าที่รับคำขอและประกาศครบกำหนดแล้วจึงได้โอนมรดกให้กับทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกตามส่วนและข้าพเจ้าได้แนะนำให้ทายาทนำ น.ส. 3 ไปขอออกโฉนดและขอรังวัดแบ่งแยกไปในคราวเดียวกันและปัจจุบันทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกได้รับโฉนดที่ดิน ซึ่งเป็นส่วนของตนแล้ว จึงได้พากันมาขอบคุณข้าพเจ้าที่ให้คำแนะนำขั้นตอนการรับมรดกจนสามารถดำเนินการรับมรดกได้สำเร็จ.

เรื่อง การแก้ไขงานต่างจากโครงการเดิน สำรวจออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ผู้เล่า นายสงวน มูลพันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการที่ดิน 7ว

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

จากการพิจารณาเรื่องการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง มีเรื่องการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่มีกรณีที่ต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษอยู่หลายเรื่อง เช่น การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตป่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายป่าไม้ไม่ยอมรับรองเขตข้างเคียง การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในเขตปฏิรูป เจ้าหน้าที่ปฏิรูปไม่รับรองเขตและไม่ให้ความเห็น ซึ่งในกรณีที่เกิดขึ้นในสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาเถินและสาขาสบปราบ สาขางาว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่กล้าเสนองานเพื่ออนุมัติให้ออก น.ส.ล. และเป็นงานค้างมานานพอสมควรจึงได้โทรศัพท์มาปรึกษา โดยเจ้าหน้าที่ได้เล่าเรื่องความเป็นมาเบื้องต้นของการรังวัดแล้วไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากติดส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จึงได้แนะนำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัตินำเรื่องมาให้ดูก่อน โดยยังไม่ต้องทำเป็นหนังสือส่งมาให้อย่างเป็นทางการ เจ้าหน้าที่ได้นำเรื่องมาให้ดู และพิจารณาแล้วเห็นว่าในเรื่องของการรังวัดเป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ ที่มาจากส่วนกลางเป็นการทำงานตามโครงการ ซึ่งเจ้าหน้าที่บางคนทำงานในลักษณะเก็บงานที่มีปัญหาไว้ ใกล้เคียง ระยะเวลาจะหมดโครงการก็ส่งมอบงานให้กับสาขาเพื่อดำเนินการต่อ ซึ่งรูปแบบการทำงานในลักษณะนี้เจ้าหน้าที่มาจากส่วนกลาง ถือปฏิบัติมาโดยตลอดและก็สร้างปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับงานต่อมาโดยตลอดเช่นกัน ในทางปฏิบัติแล้วเจ้าหน้าที่ที่รับงานมาก็ไม่ทราบ จะปฏิบัติอย่างไร เพราะเจ้าหน้าที่ที่ทำการรังวัดก็กลับไปแล้ว งบประมาณในการดำเนินการก็เบิกจ่ายไปหมดแล้ว แต่งานยังค้างค้าง และบางแปลงยังขาดรายละเอียดของข้างเคียงและขาดการสอบสวนรายละเอียด ประวัติความเป็นมาของ

ที่ดิน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะออกไปดำเนินการก็ไม่มียงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่จะออกไปดำเนินการในเรื่องนี้ ได้อธิบายและแนะนำเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานว่า คำว่า หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นเป็นหลักฐานที่แสดงขอบเขตที่ดินของรัฐเพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายจากบุคคลภายนอก การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น มีเจตนาจะออกไว้เป็นหลักฐานแสดงขอบเขตของที่ดินของรัฐที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ได้มีเจตนาที่จะออกให้ผู้ใดผู้หนึ่งมีเอกสิทธิ์ในหลักฐาน ฉะนั้นขั้นตอนของการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็น่าจะง่ายกว่าการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน การปฏิบัติเกี่ยวกับการออก น.ส.ล. บางครั้งระเบียบได้อนุโลมให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการออกเอกสารสิทธิ ซึ่งในเรื่องนี้เจ้าหน้าที่ยังไม่กล้าตัดสินใจ เพราะกลัวความผิด จึงได้อธิบายลักษณะของความผิดที่จะเกิดขึ้นกับการออก น.ส.ล.ว่า น.ส.ล.ถ้ามองในหลักการแล้วความผิดไม่น่าจะเกิด ถ้าหากไม่ไปออกทับที่ดินที่มีเอกสารสิทธิแล้ว การออก น.ส.ล. ทับที่ป่าที่ปฏิรูปความผิดน่าจะไม่มี เพราะที่ป่าที่ปฏิรูปก็ถือว่าเป็นที่ดินของรัฐอยู่เพียงแต่ที่ของรัฐที่กล่าวมายังไม่มีขอบเขตที่ชัดเจน และความไม่ชัดเจนของขอบเขต จึงทำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ไม่กล้ารับรองเขต ฉะนั้นในส่วนภารกิจที่กรมที่ดินเรารับผิดชอบ ขอให้ดำเนินการตามระเบียบที่กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติไว้ให้ครบถ้วน ส่วนหน่วยงานอื่นเขาจะปฏิบัติหรือไม่ ปฏิบัติตามก็เป็นสิทธิของเขา ในส่วนของเราขอให้เก็บหลักฐาน ขั้นตอนการปฏิบัติให้ปรากฏในเรื่องให้ชัดเจน ก็ถือว่าเราได้ปฏิบัติหน้าที่โดยรอบคอบแล้ว เช่นเรื่อง การสอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดินก็แนะนำให้ทำหนังสือถึงผู้ปกครองท้องถิ่นให้คนคนเฒ่า คนแก่หรือ อดีตผู้นำในหมู่บ้านที่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ร่วมกันของชาวบ้านว่าได้ร่วมกันใช้ประโยชน์ในที่ดินมาอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใดแล้ว บันทึกเก็บหลักฐานรวมไว้ในเรื่อง ส่วนหน่วยงานราชการก็ให้ทำหนังสือแจ้งไปตามระเบียบเมื่อครบกำหนดไม่มากก็ถือว่าเราปฏิบัติตามระเบียบครบถ้วนแล้ว

จากการแนะนำและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัตินำไปใช้ปฏิบัติปรากฏว่า การรังวัด
ออก น.ส.ล. ที่ยังค้างอยู่สามารถดำเนินการออก น.ส.ล. ไปได้จำนวนมาก ลดปัญหา
งานค้างค้างไปได้ในระดับหนึ่งและเป็นผลดีต่อพี่น้องประชาชนผู้ใช้ประโยชน์ร่วมกันใน
ที่ดินที่ได้มีหลักฐานแสดงขอบเขตที่ชัดเจน สามารถอนุรักษ์และบำรุงรักษาที่ดินอัน
เป็นส่วนร่วมได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นผลดีต่อทางราชการที่ได้มี
หลักฐานแสดงขอบเขตที่ดินของรัฐไว้เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการ
ที่ดินของรัฐในภาพรวมต่อไป.

เรื่อง ร้องเรียนยุติได้หากลงมือทำ

ผู้เล่า นายสงวน มูลพันธ์

ตำแหน่ง นักวิชาการที่ดิน 7ว

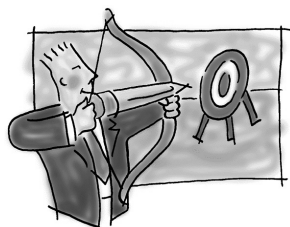
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

นาวาอากาศโทบุญส่ง วุฒิกุล ร้องเรียนว่าได้ครอบครองที่ดินโดยไม่มีเอกสารสิทธิ ที่ดินตั้งอยู่ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ติดกับสนามบินลำปางฝั่งตะวันออก โดยผู้ร้องอ้างว่าไปติดต่อกับหน่วยงานที่ดินส่วนกลาง (ศูนย์เดินสำรวจ) หลายครั้งและไปติดต่อกับสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปางหลายครั้งก็ไม่มีความคืบหน้า จึงได้ร้องเรียนเพื่อขอให้อธิบดีกรมที่ดินช่วยเหลือในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้ประสานกับศูนย์อำนวยการการเดินสำรวจเพื่อขอให้ตรวจสอบตำแหน่งที่ดินและประสานงานกับฝ่ายรังวัดเพื่อตรวจสอบระวางแผนที่ภาพถ่าย จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าที่ดินบริเวณที่ร้องเรียนเจ้าของที่ดินเดิมได้ขออนุญาตที่ดินจากระวางศูนย์กำเนิด หมายเลข 30 ต 28 อ ได้ให้เลขที่ดิน 65 หน้าสำรวจ 727 ตำบลหัวเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นการให้เลขที่ดินในการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2486 เมื่อพบหลักฐานดังกล่าวเจ้าหน้าที่ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจึงไม่กล้าทำการรังวัด เนื่องจากจะเป็นการรังวัดทับซ้อนกับหลักฐานโฉนดที่ดินที่เคยรังวัดเมื่อปี พ.ศ. 2486 เมื่อเจ้าหน้าที่ไม่กล้าดำเนินการ ระยะเวลาผ่านไปพอสมควร กรมที่ดินได้มีหนังสือติดตามความคืบหน้าข้าพเจ้าจึงได้ประสานงานกับศูนย์อำนวยการเดินสำรวจ เพื่อให้เข้าไปพบผู้ร้องให้สอบข้อเท็จจริงจากผู้ร้องและทนายทนายของเจ้าของที่ดินเดิมที่เคยนำรังวัดออกโฉนดที่ดินไว้เมื่อปี พ.ศ. 2486 เมื่อพบข้อเท็จจริงจากทนายทนายแล้วได้รับการยืนยันว่าไม่เคยได้รับโฉนดที่ดิน ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบสารบบที่ดินและตรวจสอบหลักฐานโฉนดที่ดินที่สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง ปรากฏว่าไม่พบหลักฐานใด ๆ เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าบริเวณที่ดินที่ร้องเรียนยังไม่ได้ออกโฉนดที่ดิน จึงประสานไปยังสำนักมาตรฐานการ

ทะเบียนที่ดิน กรมที่ดิน เพื่อทำการตรวจสอบสารบบที่ดินและทะเบียนโฉนดที่ดินของที่ดิน เลขที่ดิน 65 หน้าสำรวจ 727 ตำบลหัวเวียง จากการตรวจสอบไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารสารบบที่ดินรายการดังกล่าวลงทะเบียนในโฉนดที่ดิน จึงแน่ใจว่าบริเวณที่ดินแปลงที่ร้องเรียนยังไม่ได้ออกโฉนดที่ดิน จึงได้ประสานกับศูนย์อำนวยการเดินสำรวจเพื่อส่งเจ้าหน้าที่เข้าทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินให้กับผู้ร้อง โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดบันทึก เจ้าของยืนยันไว้เป็นหลักฐานว่า บริเวณที่ดินดังกล่าวยังไม่เคยมีโฉนดที่ดินมาก่อน เมื่อเจ้าหน้าที่ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจดำเนินการตามที่ข้าพเจ้าแนะนำแล้วจึงได้ทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินให้กับผู้ร้อง และทำการประกาศครบกำหนดแล้วไม่มีผู้ใดโต้แย้งคัดค้าน ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจ ฯ จึงออกโฉนดที่ดินให้กับผู้ร้อง เมื่อเจ้าของที่ดินได้รับโฉนดที่ดินแล้วจึงได้รายงานให้กรมที่ดินทราบและกรมที่ดินได้ส่งการยุติเรื่องร้องเรียน

สรุป

ในเรื่องนี้ขั้นตอนการดำเนินการจะยุ่งยาก เจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจ ถ้าหากปล่อยไว้การร้องเรียนก็ไม่ยุติ ข้าพเจ้าจึงได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยประสานงานตรวจสอบข้อเท็จจริงจนเป็นที่ยุติ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเชื่อถือในกระบวนการตรวจสอบจึงกล้าตัดสินใจดำเนินการเรื่องร้องเรียนจึงได้ยุติลงด้วยดี.

เรื่อง ทำตัวเด่นไม่เป็นภัย

ผู้เล่า	นายสำน จินดานุช (ข้าราชการบำนาญ)
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยกเลาขวัญ
สังกัด	สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี

ข้าพเจ้าได้เคยไปดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นตัวแทนกรมที่ดินระดับอำเภอ เพื่อให้บริการงานที่ดินในท้องที่อำเภอนั้น เมื่อนายอำเภอมีการประชุมหัวหน้าส่วนราชการอำเภอ หรือมีงานพิธีการต่าง ๆ เราในฐานะหัวหน้าส่วนควรนั่งอยู่แถวหน้า เพื่อให้แลดูดี มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ไม่ใช่หลบแอบอยู่ด้านหลัง เราจะต้องวางตัวให้ดูดี มีความสง่างาม มีความสำคัญ ให้เป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชน

นายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้งข้าพเจ้าเป็นผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอ แต่เป็นลำดับท้าย ๆ ก็คิดว่าคงจะไม่ต้องรับผิดชอบอะไร ลำดับต้น ๆ น่าจะปฏิบัติงานได้อยู่แล้ว แต่ก็มี ความจำเป็นเนื่องจากผู้รักษาราชการลำดับต้น ๆ ดิฉันราชการไปหมด เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรได้พาชายหญิงคู่หนึ่งมาพบข้าพเจ้าที่ห้องทำงานและพูดว่า ในวันนี้ไม่มีใครอยู่หัวหน้าจะต้องจดทะเบียนสมรส ข้าพเจ้าก็บอกว่าคุณไปบันทึกเสนอมาว่าลำดับต้น ๆ ไปปฏิบัติงานที่ไหนบ้าง แล้วเจ้าหน้าที่ที่บันทึกเสนอมา ข้าพเจ้าได้สอบถามชายหญิงคู่นั้น เป็นสามีภรรยากันมาหลายเดือนแล้ว ก็เซ็นจดทะเบียนสมรสให้ไป เมื่อทั้งคู่กลับไป ข้าพเจ้ามานั่งคิดว่า การทำใบขึ้นชีรถยนต์จะต้องขึ้นชีรถยนต์ให้ได้ดีก่อนแล้วค่อยมาขอทำใบอนุญาตขึ้นชี แต่การจดทะเบียนสมรส แม้จะยังไม่ได้เป็นสามีภรรยา กันหรือเป็นสามีภรรยา กันแล้ว ก็จดทะเบียนสมรสให้ได้ และในวันนั้นสัสดีอำเภอ ก็ให้เซ็นในหนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียนทหารไปหลายราย

ต่อมาเดือนเมษายน 2545 อำเภอได้จัดงานสงกรานต์ ข้าพเจ้าก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเทพีสงกรานต์ และในเดือนเมษายน 2546 ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเทพีสงกรานต์ อีกเช่นกัน

ปี พ.ศ.2547 ข้าพเจ้าได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ ไทรโยค จังหวัด กาญจนบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจัดงานวันแม่แห่งชาติ มีการประกวดแม่บ้านดีเด่น ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตัดสินการประกวดแม่บ้านดีเด่น

สำนักงานเทศบาล ได้จัดประเพณีลอยกระทง มีการประกวดนางนพมาศ ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตัดสินการประกวดนางนพมาศ

ปี พ.ศ.2548 กระทรวงมหาดไทยได้ให้อำเภอประกวดคัดเลือกนักร้องลูกทุ่งหนึ่งอำเภอหนึ่งคน ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตัดสินการประกวดนักร้องเพลงลูกทุ่ง ความจริงแล้วข้าพเจ้าร้องเพลงไม่เป็นเลย

สำนักงานเทศบาล ได้จัดงานประเพณีลอยกระทง มีการประกวดนางนพมาศ ข้าพเจ้าก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตัดสินการประกวดนางนพมาศอีกเช่นกัน

สำนักงานพัฒนาชุมชน ได้จัดงานวันแม่แห่งชาติ มีการประกวดแม่บ้านดีเด่น ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตัดสินการประกวดแม่บ้านดีเด่นอีกเช่นเคย

ปี พ.ศ.2550 ข้าพเจ้าได้มาปฏิบัติงานที่สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนแยกเลาขวัญ ข้าพเจ้าได้จัดทำโครงการให้ความรู้สู่ท้องถิ่น โดยมีเจ้าหน้าที่ทุกคนในสำนักงานเป็นทีมงาน ผลงานสำเร็จโดยกรมที่ดินได้เลือกเป็นตัวแทนในการทำงานประเภทความคิดสร้างสรรค์ อันดับ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2550

จากประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมา เราจะต้องทำงานในหน้าที่ให้ดี เป็นที่พึงพอใจของผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นกับหน่วยงานอื่น หรือองค์กรต่าง ๆ และประชาชน การที่ผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรอื่นได้มีคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานสำคัญ ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสายงานในหน้าที่ของเราโดยตรงก็ตาม

กลยุทธ์ในการทำงาน

- ต้องมีบุคลิกภาพที่ดี การแต่งตัวเหมาะสมกับวัย กาลเทศะ ทันสมัยเป็นนิจ
- ต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ได้
- ต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บทบาทเป็นผู้นำ ติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น

- ต้องมีความพร้อมที่จะเต้นกลางฝูงชน
- ต้องพร้อม เสียสละ มีน้ำใจ ให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น
- ต้องมีความรู้ รอบรู้ มีความสามารถ
- ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม
- ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อกัน
- ต้องมั่นใจว่าผูกพันต่อบทบาทที่ได้รับมอบหมาย
- ต้องเข้าใจแต่ละคนในทีม
- ต้องพูดในสิ่งที่ผู้ฟังอยากจะฟัง อย่าพูดในสิ่งที่อยากจะพูด

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณกรมที่ดิน ผู้บริหารระดับสูงของกรมที่ดิน ที่ข้าพเจ้าได้
อาศัยอยู่มา 39 ปี ได้รับแต่สิ่งดี ๆ มีความสุข ได้รับความเป็นธรรมตลอดมา

เรื่อง ใช้สติก่อนตัดสินใจ

ผู้เล่า นายสุพัฒน์ ปักชาจันทร์
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง
สาขาเสริมงาม
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

จะเป็นโดยประเพณีราชการ ระเบียบการบริหารที่เคร่งครัดหรือวัฒนธรรมองค์กรของชาวดินหรืออื่นใดก็แล้วแต่ ดูเหมือนว่าชาวดินจะเคารพ เชื่อฟัง ให้ความสำคัญอย่างที่สุด หรือกระทั่งจะเกรงกลัวไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือคำร้องขอของผู้บริหารระดับสูงของกรมที่ดิน ทำนองว่านายว่าจะไร้อะไรทำได้ทุกเรื่อง ไม่มีขัดใจ จุดนี้เองมองในแง่ยุทธศาสตร์แล้วจะถือเป็นจุดแข็งก็ได้ จะถือเป็นจุดอ่อนก็ใช้อีก ขึ้นอยู่กับที่จะมองมุมไหน แต่เรื่องที่ผมเขียนจะเล่านี้ ผู้เขียนเห็นว่าตรงนี้น่าจะเป็นจุดอ่อนที่เป็นช่องทางให้ผู้ที่ต้องการใช้อิทธิพลหรือต้องการให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วหรือให้รีบตัดสินใจดำเนินการให้ในเรื่องที่อาจไม่ชอบมาพากล อันจะทำให้เราเดือดร้อนภายหลัง ดังเรื่องที่จะเล่าดังต่อไปนี้

เมื่อประมาณ พ.ศ. 2545 ข้าพเจ้าได้มาดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาใหม่ ๆ สาขาหนึ่งในจังหวัดลำปาง ได้พักที่บ้านพักของสำนักงานห่างจากสำนักงานประมาณ 1 กิโลเมตร เช้าวันหนึ่งประมาณ 7.30 น. ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังรับประทานอาหารเช้า นักการภารโรงของสำนักงานได้ขับรถมาตาม บอกว่าญาติท่านรองอธิบดี (รองอธิบดีท่านหนึ่งขณะนี้ได้เกษียณฯ ไปแล้ว) มาขอพบ และขอให้ช่วยดำเนินการเรื่องโอนที่ดินให้ด้วย ด้วยความตื่นเต้นจะได้รับใช้ผู้บังคับบัญชาระดับสูง ข้าพเจ้ารีบแต่งตัวแล้ว บึ่งรถไปสำนักงานที่ดินทันที ข้าวปลาอาหารไม่ต้องรับประทานกันแล้ว พอไปถึงมีรถเบนซ์สีดำจอดอยู่ ข้างหน้ามีชาย 3 คน แต่งกายภูมิฐานยืนรออยู่ ข้าพเจ้ารีบเข้าไปทักทายแล้วรีบเชิญเข้าไปในห้อง หากาแฟ น้ำดื่มมาต้อนรับ ได้ถามได้ความว่าเดินทางออกจากกรุงเทพฯ ตอนเที่ยงคืนมาถึงก็เช่าพอดี้ ริมมาอินที่แล้วจะเลย

ไประต่อที่อื่น ชายคนหนึ่งเป็นคนขับรถ คนที่สองเป็นคนซื้อ คนที่สามเป็นทนายความ ข้าพเจ้าถามว่าได้นัดผู้ขายมาพบกันเช้านี้หรือไม่อย่างไร ทนายได้บอกว่าผู้ขายได้มอบอำนาจให้คนนี้ (คนขับรถ) มาเป็นตัวแทนพร้อมกับแสดงโฉนดที่ดิน หนังสือมอบอำนาจ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ทั้งสองฝ่าย ข้าพเจ้าได้ตรวจดูเรื่องดังกล่าว เอาสารบบที่ดินมาตรวจดูลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจ ปรากฏว่าตรงเป๊ะ แต่หมึกตรงลายเซ็นกับข้อความที่กรอก ถ้าสังเกตดี ๆ จะเก่าใหม่ต่างกัน ข้าพเจ้าเริ่มฉงนใจประกอบกับอยู่ระหว่างรอเจ้าหน้าที่มาดำเนินการให้ ข้าพเจ้าจึงชวนคุยต่อว่า “เห็นภารโรงบอกว่าท่านเป็นญาติกับท่านรอง (ขอสงวนนาม) ท่านเป็นญาติฝ่ายไหนหรือ แล้วท่านอยู่ที่ไหน ใกล้บ้านท่านรองหรือไม่จะได้ฝากเนื้อฝากตัว” ผู้ซื้อเริ่มอีกอึก มองหน้าทนาย ทนายตอบว่า “อ้อ เป็นญาติห่าง ๆ มีคนแนะนำให้รู้จัก” สรุปแล้วคือ ไม่ใช่ญาติ แล้วท่านรองอธิบดีท่านนี้ใครจะไม่รู้จัก เมื่อเอาผู้ใหญ่มาร้อง ข้าพเจ้าเริ่มสงสัยในนิติกรรมที่จะมาทำวันนี้เสียแล้ว จึงนำหนังสือมอบอำนาจและเอกสารต่าง ๆ มาตรวจดูชื่อ ผู้ขายกับทะเบียนบ้าน ปรากฏว่าเป็นคนในพื้นที่ ส่วนผู้รับมอบอำนาจเป็นคนกรุงเทพฯ เหตุไฉนผู้ขายไม่มาเอง หรือถ้าจะมอบทำไมไม่มอบให้ทายาทหรือคนในละแวกเดียวกันมา แล้วทั้งสองคนรู้จักกันมาตั้งแต่เมื่อไร ถึงได้มอบความไว้วางใจขนาดนี้

ขณะนั้นเวลายังไม่ถึง 8.00 น. พอดีพนักงานขับรถได้มาถึงสำนักงาน ข้าพเจ้าจึงเดินไปกระซิบพนักงานขับรถให้ไปรับเจ้าของที่ดินมาสอบถามข้อเท็จจริง บ้านเจ้าของที่ดินห่างจากอำเภอประมาณ 3 กิโลเมตร ระหว่างนั้นข้าพเจ้าก็ชวนแขกคุยเรื่องอื่น ๆ ประวิงเวลาประมาณ 15 นาที เจ้าของที่ดินได้มาถึง จึงได้ไต่ถามว่าจะขายที่ตามโฉนดที่ดินแปลงนี้ ซึ่งเป็นที่บ้านในราคา 3 แสนหรือ เจ้าของที่ดินตอบ ไม่ได้ขายและไม่เคยคิดจะขาย จึงเอาหนังสือมอบอำนาจให้ดู และถามว่าเป็นลายเซ็นของตัวเองหรือไม่ เจ้าของตอบว่า ใช่แต่เซ็นไว้นานแล้ว ตอนนั้นไม่ได้กรอกข้อความอะไร เพราะยืมเงินพี่สาวมา 3 หมื่น โดยเอาโฉนดกับเซ็นหนังสือมอบอำนาจที่ไม่ได้กรอกข้อความไว้แทน กะว่าจะเอาเงินไปคืนและเอาโฉนดที่ดินกลับคืนมาในไม่กี่วัน ข้าพเจ้าถามต่อไปว่า แล้วรู้จักทั้ง 3 คนนี้หรือไม่ เจ้าของที่ดินส่ายหัวบอกไม่เคยรู้จัก ไม่เคยมอบอำนาจให้และไม่คิดจะขายที่ดินเพราะเป็นที่บ้าน ถ้าขายแล้วจะไปอยู่ที่ไหน ทั้ง 3 คนเริ่มกระวนกระวาย ทนายกล่าวว่าถ้าอย่างนั้นขอตรวจสอบข้อมูลก่อน จึงให้โทรกลับไปกรุงเทพฯ ได้ความว่าพี่สาวของเจ้าของที่ดินได้เอาเงินจากเจ้ (น่าจะเป็นนายทุน) สามแสนบาท พร้อมกับเอา

โฉนดที่ดินและหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวเป็นประกันไว้ และบอกเจ้าว่า หากไม่ใช้หนี้ก็ให้ไปโอนได้เลย ไม่ทันที่ข้าพเจ้าจะถามต่อไปว่าใครกรอกข้อความลงในหนังสือมอบอำนาจ ทั้ง 3 คน รีบลากลับ บอกว่าไม่ซื้อแล้ว ขอไปปรึกษาเจ๊ก่อน ข้าพเจ้าจึงแนะนำเจ้าของที่ดินว่า ไม่ควรลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจโดยไม่กรอกข้อความ นี้เกือบจะต้องชนของออกจากบ้านแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะเดือดร้อนไปด้วย

ที่เอาเรื่องนี้มาเล่าสู่กันฟังก็เพื่อเป็นข้อเตือนสติว่า อย่าเชื่อหรือด่วนตัดสินใจเมื่อมีปัจจัยทางผู้บังคับบัญชาหรือทนายมากดดัน แต่ต้องใช้สติไตร่ตรองก่อน ดังคำพระท่านว่า “อย่าเชื่อเพราะผู้พูดเป็นนาย อย่าเชื่อเพราะผู้พูดเป็นครูบาอาจารย์ อย่าเชื่อเพราะผู้พูดเป็นคนที่รัก แต่เชื่อเพราะได้ใช้สติไตร่ตรองตามเหตุผลอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว”

เรื่อง การรับมรดกที่เจ้ามรดกยังไม่ได้จดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง

ผู้เล่า นายสุรัตน์ ไตรศิริเวทวัฒน์
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาขาว
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

ข้าพเจ้าได้รับเรื่องการขอจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง ตามมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จากนาย ก. ตามโฉนดที่ดินเลขที่ 100 ตำบล ลุมพินี อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีชื่อนางอาชีมะ มารดานาย ก. เป็นผู้ได้มาโดยการครอบครองจากนายดำ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ และนางอาชีมะ ได้เสียชีวิตไปแล้ว

ข้าพเจ้าได้ร่วมปรึกษารื้อกับ นายปัญญา ราชะอัคคี หัวหน้าฝ่ายทะเบียน และผู้ได้บังคับบัญชาแล้ว พบหนังสือตอบข้อหารือของจังหวัดราชบุรี ที่ มท 0612/1/5779 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2519 ซึ่งได้วินิจฉัยว่า สิทธิการได้มานับเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาท ซึ่งนาย ก. ทายาทของนางอาชีมะ สามารถสวมสิทธิการได้มาโดยการครอบครองได้ และสิทธิการได้มาต้องตกอยู่ในบังคับบัญชาของมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งต้องมีการประกาศหาผู้คัดค้านก่อนเพื่อให้ปรากฏถึงสิทธิการได้ที่ดินมาเนื่องจากการครอบครอง ตามมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ทางปฏิบัติ

- 1) การสอบสวนประเภทได้มาโดยการครอบครอง (ทด.1) หมายอักษรสีแดง ด้านข้างว่า “นาย ก. ทายาทนางอาชีมะ ผู้วายชนม์ ผู้ได้มาโดยการครอบครองตามคำสั่งศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คดีหมายเลขแดงที่/25..... ลงวันที่
- 2) ประกาศโอนมรดก (ทด.8) แสดงบัญชีเครือญาติ ทายาทของนางอาชีมะ
- 3) จดทะเบียนการได้มาโดยการครอบครอง ร้อยละ 2 บาท

สรุป

เนื่องจากข้าพเจ้าได้ปฏิบัติเรื่องนี้โดยตรงและเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยพบเห็นบ่อยนัก แต่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะมีโหนดที่ดินร่วนเก่าๆ ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนอยู่จำนวนมาก (ขณะที่ข้าพเจ้ารับราชการอยู่) แต่มักจะมีผู้มาจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง ตามมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หลังจากศาลมีคำสั่งแล้วไม่ควรปล่อยไว้เนิ่นนานจนผู้ได้มาโดยการครอบครองเสียชีวิต

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นการกระตุ้นการค้นคว้าระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหานี้ในอนาคตต่อไป

เรื่อง การจดทะเบียนได้มาโดยการ ครอบครอง

ผู้เล่า นายสุรัตน์ ไตรศิริเวทวัฒน์
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาาง
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง

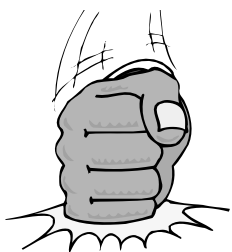
เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งนักวิชาการที่ดิน 4 ระหว่างปี พ.ศ. 2524-2527 ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ร่วมปรึกษาแก้ไขปัญหาในการทำงานกับ นายปัญญา ราชะอัคคี หัวหน้าฝ่ายทะเบียนในการแก้ไขปัญหาในการทำงานเรื่อง การจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง กรณี นางสงวน ชนะเพิ่ม มาขอจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง ตามคำสั่งศาลโดยอ้างว่า ตนได้ครอบครองปรปักษ์โฉนดที่ดินเลขที่ 694 อำเภอบางไทร (เสนาน้อย) ซึ่งมีชื่ออำแดงรอด มารดา อำแดงฟ้อน บุตร เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ เพื่อให้ได้มาโดยการครอบครองตามนัยมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ปรากฏในทะเบียนที่ดินว่า อำแดงรอด และอำแดงฟ้อน ได้จดทะเบียนจำนำไว้กับ นายหว่าง แดงแจ่ม ทำให้มีปัญหาว่า จะจดทะเบียนให้ได้อย่างไร

ซึ่งเรื่องนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งศาลเพื่อขอทราบแนวทางปฏิบัติโดยเสนอความเห็นว่าการจำนำรายนี้ได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม ร.ศ. 121 (พ.ศ. 2445) ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มีพระบรมราชโองการประกาศเรื่องจำนำและขายฝากที่ดินรัตนโกสินทร์ศก 115 ใช้บังคับ ย่อมถือว่าการจำนำยังคงมีอยู่ จึงเห็นควรจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครอง โดยมีภาระการจำนำติดอยู่ด้วย ซึ่งศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแจ้งให้ทราบว่า ให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการไปตามควรแก่กรณี จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงทำหนังสือหารือกรมที่ดิน กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ให้จดทะเบียนได้มาในระหว่างจำนำ ตามที่ได้หารือไป และแจ้งให้ผู้ที่ได้ที่ดินมาไปใช้สิทธิทางศาลไถ่ถอนจากจำนำ

หลังจากจดทะเบียนได้มาโดยการครอบครองแล้ว ผู้ได้มาโดยการครอบครอง ได้มาปรึกษากับข้าพเจ้าว่า จะทำเช่นไรไม่ให้มีรายการจดทะเบียนจำนำติดในทะเบียนที่ดิน ข้าพเจ้าได้ให้คำแนะนำว่า ให้นำเงินจำนวน 1 ชั่ง ตามสัญญาจำนำ ไปวางต่อศาลหรือสำนักงานบังคับคดีเพื่อชำระหนี้และไถ่ถอนจากการจำนำ จากนั้นให้นำใบเสร็จรับเงินมาจดทะเบียนไถ่ถอนจากจำนำตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

สรุปเรื่องเล่า

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ผ่านมากว่า 20 ปี ก่อนที่กรมที่ดินจะได้รวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการจำนองตรงกับที่ข้าพเจ้าได้แนะนำผู้ได้มาโดยการครอบครอง

เรื่อง เมื่อต้องเป็นนาย (จำเป็น)ให้กรมที่ดิน

ผู้เล่า นายสมคิด สมตน (ข้าราชการบำนาญ)
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี
สาขาบ่อพลอย
สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี

หากจะพูดถึงหน้าที่หลักของกรมที่ดินคงจะไม่พ้นไปจากหน้าที่ในการออกเอกสารสิทธิ กับหน้าที่การโอนสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ให้กับประชาชน แต่จากหน้าที่หลักของกรมที่ดินดังกล่าวการดำเนินงานนั้นต้องอยู่ภายใต้องค์ความรู้ทางด้านกฎหมายและทางด้านเทคนิค ควบคู่กันไป กรมที่ดินเป็นกรมเดียวที่ใช้งานทางด้านกฎหมายและทางด้านเทคนิคควบคู่กันไป แม้จะมีกรม / กระทรวงอื่น ที่มีการดำเนินงานแบบเดียวหรือคล้ายคลึงกับกรมที่ดินอยู่บ้าง แต่การใช้งานทางด้านกฎหมายก็ยังน้อยกว่ากรมที่ดิน เพราะกรมที่ดินใช้กฎหมายตั้งแต่พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์เป็นหลักใหญ่ รองลงมาอาจเป็นประมวลกฎหมายอาญา บางส่วน โดยเฉพาะปัจจุบันกฎหมายปกครองเริ่มมีบทบาทมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเข้ามาพัวพันกับชาวที่ดินมากขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนั้นบางครั้งยังมีกฎหมายละเมิดของเจ้าหน้าที่ปี 2539 เข้ามาร่วมแจมด้วยกับการละเมิดทางแพ่งและอาญา แล้วแต่เวลาและโอกาส เท่านั้นยังไม่พอก่อนที่ท่านจะนำกฎหมายมาใช้เกี่ยวกับการกอนิติสัมพันธ์ได้ ท่านจะอาศัยหลักฐานอะไรเป็นหลักฐาน นั่นก็คือ “เอกสารสิทธิ” การจะออกเป็นเอกสารสิทธิได้ถูกต้อง แน่นนอนตรงกับที่ดินก็ต้องอาศัยงานทางด้านเทคนิค คือ การรังวัดเข้าร่วมไม่ว่าจะมีการวางโครงใหญ่ โครงย่อย หมุดบังคับภาพ แม้แต่การปรับค่าของแผนที่รูปถ่ายทางอากาศล้วนแต่ต้องใช้งานทางด้านเทคนิคเข้าดำเนินการทั้งนั้น

กรมที่ดิน โดยผู้บริหารสมัยเมื่อประมาณปลายปี 2518 มองการณ์ไกลได้มีการปรับปรุงกองของกรมที่ดินขึ้น จากกองที่มีหน้าที่ออกเอกสารสิทธิที่ทำหน้าที่พิจารณา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องเอกสารสิทธิโดยเฉพาะ กับกองที่มีหน้าที่ทางด้านเทคนิคก็ใช้วิชาการทางด้านเทคนิคโดยเฉพาะ นำมาปรับรวมเข้าด้วยกันให้เป็นกองเดียว มีเจ้าหน้าที่ทั้งทางด้านการพิจารณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกเอกสารสิทธิ กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับด้านเทคนิคมารวมอยู่กองเดียวกัน กองที่ว่านี้คือ กองหนังสือสำคัญ (ปัจจุบันเป็นสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ) กองนี้จะมีเจ้าหน้าที่พิจารณาทั้งทางด้านการออกเอกสารสิทธิ และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านเทคนิคที่ใช้ในการรังวัดออกเอกสารสิทธิรวมอยู่ด้วย กองนี้เป็นกองที่พิจารณาการออกเอกสารสิทธิครบวงจร (One Stop Service) ทั้งการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ และการออกโฉนดที่ดิน ผู้เขียนเองมีโอกาสเคยอยู่ที่กองนี้ในสมัยที่เป็นนายช่างรังวัดมีหน้าที่รังวัดออกโฉนดที่ดิน ซึ่งสมัยก่อนการรังวัดออกโฉนดที่ดินมีปัญหาการออกโฉนดที่ดินทับที่สาธารณะทับหลักฐานกันเอง ส.ค.1 บินหรือทับโฉนดที่ดินสมัยอำแดงจะไม่มีเพราะขณะนั้นที่ดินที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่ายังมีอีกมาก การออก น.ส.3 ก็ออกเฉพาะที่ที่มีการทำประโยชน์จริง ปัญหาต่าง ๆ จึงไม่ค่อยเกิดขึ้นประกอบกับการออกเอกสารสิทธิสมัยนั้นมีการพิจารณากันอย่างถี่ถ้วน รอบคอบอย่างมาก

ต่อมาอีกประมาณ 30 ปีเศษ ผู้เขียนมีโอกาสได้รับแต่งตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งที่กองหนังสือสำคัญอีกครั้ง แต่กลับมาเที่ยวนี้จากเดิม “กองหนังสือสำคัญ” มาเป็น “สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ” รับหน้าที่ที่สำคัญตามชื่อสำนัก กลับมาเที่ยวนี้ไม่ได้ปฏิบัติงานออกเอกสารสิทธิตรงกันข้ามไปปฏิบัติงานเพิกถอนเอกสารสิทธิ (จากเดิมเคยอยู่ผู้ออกกับมาอยู่ผู้ถอน) การกลับมาปฏิบัติงานเพิกถอนการออกเอกสารสิทธิตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นงานใหม่ที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของการใช้มาตรา 61 แกไขใหม่ และกฎหมายปกครอง ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่พ.ศ. 2539 และปีพ.ศ. 2543 เริ่มเข้ามามีส่วนร่วมที่จะต้องไขควบคู่กันไปกับประมวลกฎหมายที่ดิน เดิมการพิจารณาเพิกถอนว่าตามกฎหมายที่ดินกับระเบียบกรมที่ดินอย่างเดียว แต่ขณะที่ผู้เขียนเริ่มเข้ามาทำเรื่องนี้จะต้องมีการพิจารณาทั้งกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นกฎหมายหลักอันเกี่ยวกับการเพิกถอนแล้วจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความชอบธรรมที่เจ้าของที่ดินผู้ถูกเพิกถอน

ได้รับด้วย เพราะกฎหมายปกครองเน้นการให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ และให้สิทธิผู้ถูกเพิกถอนเอกสารสิทธิเป็นอย่างมากนับแต่การให้สิทธิโต้แย้ง มีโอกาสส่งเอกสารเพิ่มเติม การคัดค้านคำสั่งเพิกถอน แม้แต่ระยะเวลาของขั้นตอนต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดทุกประการ หากทำไม่ครบขั้นตอนจะมีปัญหาชั้นพิจารณาอุทธรณ์ และการฟ้องร้องให้ศาลเพิกถอนคำสั่ง สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งใหม่ที่ยังไม่มีตำราแพร่หลายก็ต้องใช้วิถียุทธเปิดไปทำไป เรียนรู้ไปเรื่อย ๆ

ในระหว่างที่ปฏิบัติราชการนั้นอย่างที่เราเรียนแล้วเป็นสิ่งที่ใหม่ก็ต้องเปิดไปเรียนไป และศึกษาตลอด เมื่อทำไปได้ผ่านไประมาณเกือบปี ก็มีหนังสือจากศาลปกครองทยอยแจ้งมาขอเอกสารเพิ่มเติมบ้าง ขอทราบความเห็นบ้างและสิ่งที่สำคัญก็คือให้ยื่นคำให้การในฐานะผู้ถูกฟ้องผ่านมาทางกองนิติการอยู่หลายเรื่อง และบ่อยครั้งจากที่เคยหวั่นใจนาน ๆ เข้าตอบแล้วก็เจ็บบ ความกังวลเริ่มมีขึ้น และแล้วผู้เขียนเองก็ถูกหวนเมื่อได้รับแจ้งจากกองนิติการว่าศาลปกครองแจ้งให้กรมที่ดิน และผู้ถูกฟ้องร่วมอีกหลายท่านให้ไปที่ศาลปกครองกลางเพื่อไต่สวนการเพิกถอน น.ส.3 รวม 6 แปลง เรื่องนี้เป็นหนึ่งในสิบ ๆ เรื่องที่กรมที่ดินได้มีคำสั่งเพิกถอนไป

เรื่องเดิมมีอยู่ว่าเจ้าของที่ดินเดิมได้รวบรวมที่ดินมือเปล่ามีแต่ใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.5) ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินอำเภอว่าต้องการที่จะขอออก น.ส.3 ของที่ดินทั้ง 6 แปลง เจ้าหน้าที่สอบถามแล้วปรากฏว่าที่ดินดังกล่าวทั้ง 6 แปลง ไม่มีหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1) มาก่อน คงมีแต่ใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.5) ดังกล่าว จึงมีการตกลงเรื่องสนนราคาค่าใช้จ่ายในการออก น.ส.3 กันขึ้นในที่สุด เจ้าหน้าที่ตกลงทำให้ วิธีการดำเนินการก็ไม่มีขั้นตอนอะไรมากมายก็นำเอา ส.ค.1 ฉบับสำนักงานที่ดินอำเภอมาประกอบหลักฐาน เรียกว่าบริการจับฉั้ว ทันใจกับความต้องการ แต่ความมาแตกเอาตรงที่การออก น.ส.3 แทนที่จะออกให้เจ้าของที่ดินเดิมก่อน กลับออก น.ส.3 เป็นชื่อคนซื้อต่อเลย ภายหลังเกิดการคดโกงกันขึ้น ผู้ซื้อไม่จ่ายเงินให้เจ้าของที่ดินเดิมจึงมีการฟ้องร้องคดีกัน และร้องเรียนไปยังกรมที่ดิน กรมที่ดินตั้ง

คณะกรรมการสอบสวนแล้วเป็นจริงตามที่ร้องเรียนมีการเอา ส.ค.1 อีกแปลงไปใช้กับที่ดินอีกแปลง และยังมีการดำเนินการโดยไม่ออกไปเสร็จค่าธรรมเนียมการออก น.ส.3 แบบอนาถา (ปกติมีแต่เรื่องฟ้องศาล) กรมที่ดินก็เชิญเจ้าหน้าที่ออกไปประกอบอาชีพอื่นตามกฎหมายว่าด้วยวินัยของข้าราชการพลเรือน

เมื่อ “ความปรากฏว่า” ตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินว่า น.ส.3 ทั้ง 6 แปลงออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จากการนำเอาหลักฐาน ส.ค.1 คนละแปลงมาใช้ประกอบเป็นหลักฐานการออก น.ส.3 (ส.ค.1 บิน) กองการเจ้าหน้าที่จึงส่งเรื่องดังกล่าวไปให้สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญดำเนินการเพิกถอน น.ส.3 ดังกล่าวทั้ง 6 แปลง การดำเนินการเพิกถอน น.ส.3 ทั้ง 6 แปลง หากเป็นเรื่องเฉพาะคู่กรณีระหว่างผู้ซื้อที่ดินกับผู้ขายที่ดินปัญหาก็คงจะไม่ยุ่งยากอะไร เพราะผู้ซื้อที่ดินหลังจากเกิดคดีเช็คแดงแล้วก็มีการตกลงประนีประนอมกันในชั้นศาล ศาลก็มีคำพิพากษาตามประนีประนอมยอมความ

แต่ปัญหาเกิดตรงที่ น.ส.3 จำนวน 6 แปลงที่ออกไปไม่ชอบนั้นไปจำนองไว้กับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด มหาชน สาขา ... จำนวน 1 แปลง และจำนองกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขา ... อีกจำนวน 5 แปลง พอถึงขั้นตอนแจ้งผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินแปลงที่จะขอเพิกถอนทราบตามประมวลกฎหมายที่ดิน และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาทางปกครอง ผู้รับจำนองทั้งสองรายคัดค้านว่า การที่ทางราชการจะเพิกถอน น.ส.3 ที่ทางธนาคารรับจำนองไว้นั้นเป็นการไม่ชอบ ธนาคารเป็นบุคคลภายนอกรับจำนองมาโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน อธิบดีกรมที่ดินไม่มีอำนาจที่จะเพิกถอน น.ส.3 ที่ธนาคารรับจำนองไว้ได้ ซึ่งการคัดค้านก็เข้าสู่กระบวนการพิจารณาออกคำสั่งเพิกถอนพิจารณาว่าตามการคัดค้านของธนาคารผู้รับจำนองนั้นเป็นจริงหรือไม่ ด้านการพิจารณาเราก็พิจารณาว่าการจำนองนั้นเป็นการเอาทรัพย์สินไปค้ำประกันหนี้เท่านั้น สำหรับสัญญาที่ก่อหนี้นั้นเป็นสัญญาเงินกู้ที่ถือว่าเป็นสัญญาประ찬สัญญาค้ำประกันเป็นแต่เพียงสัญญารองเท่านั้น หากมีการเพิกถอน น.ส.3 ที่นำมาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้เงินกู้ สัญญากู้ยืมเงินก็ยังคงมีอยู่ เพียงแต่ทรัพย์สินที่เป็นหลักฐาน

คำประกันหมดไป ผู้รับจำนองก็มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้จำนองหาหลักทรัพย์ใหม่มาคำประกันมูลหนี้เดิม หรือจะหาบุคคลมาคำประกันนี้ก็ย่อมได้ จึงยืนยันตามความเห็นเดิม ให้มีการเพิกถอน น.ส.3 ทั้ง 6 แปลง จึงได้ดำเนินการเพิกถอน น.ส.3 ทั้ง 6 แปลงจนผ่านขั้นตอนการอุทธรณ์คำสั่งถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย ก็ยืนยันความเห็นเดิม การอุทธรณ์ตกไปเมื่อปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับความเห็นดังกล่าวข้างต้น

ภายหลังปรากฏว่าเจ้าของที่ดิน น.ส.3 ทั้ง 6 แปลงไม่ติดใจกับการเพิกถอนแต่ผู้รับจำนอง คือธนาคารทั้งสองแห่งฟ้องต่อศาลปกครองอ้างว่าการเพิกถอนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ธนาคารเป็นบุคคลภายนอก ไม่มีส่วนรู้เห็นกับการออก น.ส.3 ดังกล่าว และการออก น.ส.3 ดังกล่าวเป็นการออกมาโดยเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดิน ธนาคารรับจำนองมาโดยสุจริต และเสียค่าตอบแทนธนาคารในฐานะผู้รับจำนองย่อมจะเสียหายจากการเพิกถอน น.ส.3 ดังกล่าว กรมที่ดินต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าว จึงฟ้องร้องให้ยกเลิกคำสั่งเพิกถอน น.ส.3 ทั้ง 6 แปลง รวมผู้ถูกฟ้องประกอบด้วย อธิบดีกรมที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดิน ปลัดกระทรวงฯ (ทางด้านความคิดส่วนตัวของท่านผู้อ่าน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ลองนึกไว้ในใจก่อนเพราะเรื่องนี้ก่อนที่จะพิจารณาผู้เขียนเอง ได้คิดถึงเหตุและผล พร้อมทั้งข้อกฎหมายมาประกอบการพิจารณาหลายด้านหลายทาง หากจะคิดตามหลักธรรมดา แล้วน่าจะเห็นใจผู้รับจำนอง แน่نونเสียเงินแล้วต้องเสียหลักฐานคำประกันอีก ถ้ามองอีกด้าน น.ส.3 ออกไว้ผิด หากปล่อยไปความเสียหายจะสิ้นสุดเมื่อใด จุดยุดอยู่ตรงไหน หรือให้ น.ส.3 ที่ออกมาผิด ๆ ยังคงโลดแล่นอยู่ต่อไป) ในที่สุดศาลปกครองกลางได้มีหมายเรียกตัว ผู้ถูกฟ้องไปให้การไต่สวนที่ศาลปกครองกลาง นับเป็นเรื่องแรกๆ ที่ผู้เขียนอยู่ในห้องของมาตรา 61 ที่รับเลือกเรื่องที่เข้ามาอันดับแรก ปัญหาใครเป็นผู้ไปชี้แจงศาลปกครอง ร่วมกับนิติกรของกองนิติการ ในที่สุดคำสั่งถ้าเห็นว่าใครเป็นเจ้าของเรื่องให้เจ้าของเรื่องเป็นคนไปชี้แจง (อ้างง่าย ๆ) เพราะเคยทำเรื่องมาแล้วรู้เรื่องดี เมื่อตกที่นั่งแบบนั้นก็จำเป็นต้องขอเบิกเรื่องเดิม และกลับไปอ่าน นวนิยายเรื่องนี้ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย สิ่งที่ตามมาคือการบ้านที่จะไปชี้แจงต่อศาลว่าอย่างไร แต่สบายใจอยู่นิดเดียวว่าคำสั่งชี้แจงคงไม่มีปัญหาอะไร ประกอบกับเจ้าหน้าที่โดยตรงก็คือนิติกร ก็ต้องมีความรู้ทางด้านกฎหมาย เกี่ยวกับศาลเป็นอย่างดี เราเคยแต่เป็นนิทยากร มิได้เป็นนิติกรก็สบายใจ

ในวันที่ไปชี้แจงต่อศาลปกครอง พอขึ้นไป 10 กว่าชั้น เดินขึ้นไปห้องพิจารณาเห็นโต๊ะที่ตั้งในห้องเป็นโต๊ะเหมือนโต๊ะประชุม ตุลาการนั่งหัวโต๊ะ ตามด้วยเสมียน ผู้ฟ้อง กับผู้ถูกฟ้องนั่งคนละข้างยังคิดสบายใจก็คงจะเป็นการชี้แจงธรรมดาเหมือนที่ศาลากลาง อยู่ๆ น้องที่เป็นนิติกรมาบอกว่าพี่ทำเรื่องนี้เองหรือไม่ ผู้เขียนตอบว่าใช่ตามความจริง น้องคนนั้นบอกฉันพี่ช่วยชี้แจงแทนหนูด้วยพี่เข้าใจเรื่องดี ยังรับปากว่าได้เพราะอย่างไรก็ชี้แจงแบบไปชี้แจงผู้ว่าฯ ที่ศาลากลางมามากต่อมากแล้ว (นึกในใจ) พอตุลาการเข้ามานั่ง เข้าสู่กระบวนการไต่สวน (ศาลยุติธรรมใช้สอบสวน) ตุลาการชี้แจงเรื่องที่ฟ้อง และเรื่องที่ถูกร้องให้ทั้ง 2 ฝ่าย ฝ่ายที่ฟ้อง (ธนาคาร) ผู้ถูกฟ้อง (ทางราชการ) ทราบ ตุลาการถามฝ่ายฟ้องมีใครบ้าง ปรากฏว่า มีหัวหน้าสินเชื่อสำนักงานใหญ่ หัวหน้าสินเชื่อสำนักงานสาขา และทนายความที่ปรึกษาของแต่ละแห่งรวม 2 แห่ง ประมาณ 6 – 7 คน เป็นทั้งนักกฎหมาย และทนายทั้งนั้น ฝ่ายผู้ถูกฟ้อง มีอัยการได้รับมอบจากปลัดกระทรวง เจ้าพนักงานที่ดิน และผู้เขียนซึ่งนิติกรแจ้งมาว่าเป็นผู้แทนของอธิบดี โบบมอคำสั่งเสนออยู่ขออนุญาตศาลส่งหนังสือมอบให้วันรุ่งขึ้น ศาลอนุญาตแล้วหันมาถามผู้เขียนว่าชื่ออะไร มีหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไรผู้เขียนเขียนชื่อ ชื่อสกุลให้ศาลทราบ พร้อมเรียนศาลว่าเป็นผู้ทำเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น ศาลบอกว่าอย่างงั้นคงทราบเรื่องดี ในใจผู้เขียนก็ยังไม่คิดอะไรมากคิดแต่ว่าคงชี้แจงไปธรรมดา เพราะเราแจ้งเป็นหนังสือมาแล้ว

พอเริ่มกระบวนการไต่สวน ศาลให้ผู้ฟ้องแจ้งข้อหาผู้เขียน ชักเริ่มเอะใจแล้วว่าที่คิดว่าธรรมดาคงไม่ธรรมดาเสียแล้ว ผู้ฟ้องจี้มายังกรมที่ดินเป็นเป้าใหญ่อ้างว่าอธิบดีกรมที่ดินไม่มีอำนาจเพิกถอน น.ส.3 ที่ผู้ฟ้องรับจำนองมาเพราะผู้ฟ้องเป็นบุคคลภายนอกไม่ได้มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวกับการออก น.ส.3 การออก น.ส.3 ก็เป็นเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน การเพิกถอนจะทำให้ความเชื่อถือหมดไป ผู้รับจำนองในฐานะสถาบันการเงินต้องยอมรับความถูกต้องของเอกสารสิทธิอยู่แล้วถ้าไม่ยอมรับจะให้ยอมรับจากหลักฐานใด ผู้เขียนเองเริ่มร้อน แม้ในห้องพิจารณาแอร์จะเย็นเฉียบ นึกในใจว่าเจอสึกใหญ่แล้ว นี่เราต้องมาเป็นทนายให้กรมที่ดินแล้วหรือนี่ ไม่ได้เตรียมอะไรมาเลยมีแต่สารบบและเอกสาร

ทั้งหมดเท่านั้น จะหันไปขอใครก็ได้ เจ้าพนักงานเองก็บอกศาลว่าเพิ่งมารับตำแหน่ง เรื่องทั้งหมดส่งกรมที่ดินหมดแล้ว อัยการเองก็คงไม่ได้เตรียมตัวมาเท่าใด ก็นึกขึ้นได้ว่า ตอนที่ผู้เขียนไปเป็นพยานศาลเห็นทนายเขาจดแล้วมีการซัก มีการถามตามประเด็นที่เขาถามมาและศาลถาม หันมาหากระดาศก็หาไม่ได้ ฝ่ายผู้ฟ้อง 6 – 7 คน ตั้งประเด็นมาถี่ยิบ แรก ๆ จำได้บ้าง จำไม่ได้บ้าง เลยต้องหยิบปกปิดปะเรื่องมาเขียน พอตั้งตัวได้ก็มา เจอคำถามว่าหากกรมที่ดินถอน น.ส.3 ไปแล้วทำให้ธนาคารเกิดการเสียหาย เพราะ หลักทรัพย์หมดไปกรมที่ดินต้องรับผิดชอบในหนี้ตัวนี้ ผู้เขียนได้ชี้แจงเรื่องการจัด การประกันโดยการเอาหลักฐานมาประกัน สัญญาที่เป็นประธานยังอยู่คงมีสิทธิในหนี้ตัว นั้นอยู่ ผู้ฟ้อง (ธนาคาร) แย้งว่าเมื่อหลักทรัพย์ไม่มีแล้ว ความมั่นคงของหนี้คงจะไม่มี (หมายความว่าเมื่อไม่มีหลักทรัพย์ ลูกหนี้ก็ไม่ไ้หนี้แล้ว) ผู้เขียนนึกอยู่ในใจว่าหากต้อง ใช้หนี้ที่กรมที่ดินก็ต้องไ้หนี้ทุกราย อย่างที่เรียนมาแล้วว่าผู้เขียนเคยอยู่งานนิติกรรม และขึ้นศาลเป็นประจำแทบไม่เว้นแต่ละอาทิตย์จากความกลัวก็เป็นความชิน จากความ ชินก็เลยนึกขึ้นมาได้ว่าตอนเราจดทะเบียนให้ธนาคารจะมีอยู่ข้อหนึ่งซึ่งหากเป็นของ เอกชนแล้วจะไม่ได้เขียนลงไปข้อความนั้นลงไป คือหากผู้รับจำนองบังคับจำนองแล้ว ไม่พอกับหนี้ที่มีอยู่ผู้รับจำนองมีสิทธิที่จะบังคับทรัพย์อื่นมาจนครบได้ ผู้เขียนจึงอ้างข้อนี้ ลงไปแล้วอธิบายไปว่าทางกรมที่ดินไม่มีวัตถุประสงค์ต้องการเพิกถอน เพราะตระหนัก ดีว่าเอกสารสิทธิเป็นเอกสารที่ทุกคนให้ความไว้วางใจ ตรงกันข้ามหากเราปล่อย เอกสารสิทธิที่ไม่ถูกต้องออกไปความเสียหายจะเกิดกับประชาชนมากขึ้นไม่รู้อีกก็ร้าย การเพิกถอนเราเพิกถอนแต่เอกสารสิทธิเท่านั้น สิทธิในที่ดินเราได้เพิกถอน ท่านมีสิทธิ อยู่อย่างไรรก็อยู่อย่างนั้น หากที่ดินแปลงนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกเอกสารสิทธิได้ กฎหมายก็ได้ห้ามไว้แต่อย่างใด หากธนาคาร (ผู้ฟ้อง) จำเป็นจะต้องขายที่ดินเพื่อไ้ หนี้ธนาคารก็ขายได้ หากธนาคารอ้างว่าขายแล้ว ไม่พอไ้หนี้ธนาคารก็มีสิทธิที่จะตาม เอาทรัพย์อื่นมาขายจนครบจำนวนได้ พอผู้เขียนเรียนให้ศาลทราบ ศาลถามธนาคารว่า ข้อความนี้มีจริงหรือไม่ ผู้เขียนอ้างเอกสารที่ส่งให้ศาล ฝ่ายผู้ถูกฟ้องจากเดิมเป็นฝ่าย จูโจมเรา เรากลับเป็นฝ่ายรุกบ้าง อัยการเชี่ยวชาญทางกฎหมายอาญาพูดเชิง ส.ค.1 บิน การปลอมเอกสาร การใช้เอกสารเท็จเข้าเสริมต่อทำให้ผู้เขียนได้มีเวลาพัก และคิดตอบ ได้ข้อกล่าวหาไปบ้าง วันนั้นเริ่มจากบ่ายจนกว่าจะเสร็จก็ห้าโมงเย็น

หากจะพูดถึงกลยุทธ์หรือเทคนิคทางด้านการทำงานก็คงจะไม่มีกลยุทธ์หรือเทคนิคอะไรมาก เพราะบางครั้งเราไม่ทราบว่าปัญหาที่จะไปพบนั้นเป็นปัญหาอย่างไร เราคาดการณ์ไว้อย่าง หากเป็นไปตามคาดการณ์ก็นับว่าโชคดี หากไม่พบอย่างที่เราคาดการณ์จะทำให้เราตั้งตัวไม่ติดจะเสียกระบวนการทำให้คนอื่นขาดศรัทธา หากเราจะให้เขาศรัทธาก็คงต้องเตรียมพร้อมหมั่นศึกษาหาความรู้ คนที่สู้งาน วิ่งเข้าหางานคนนั้นจะได้เปรียบ เพราะเราทำงานแล้วผลงานที่เราทำเราจะได้ และจะจำได้ไปตลอด ขอให้แม่นข้อมูล อย่ามั่วข้อมูล มีคนพูดว่าอย่างไรอย่าเชื่อให้ค้นหาที่มาที่เป็นอย่างไร เช่นที่พูดกันถ้าจำนองธนาคารใช้ว่า “จำนองเพื่อประกัน” หากจำนองกันเองใช้ว่า “จำนอง” เหล่านี้เป็นต้น ลองศึกษาว่าที่ถูกเป็นอย่างไร

ด้านกฎหมายหากท่านอ่านแล้ว ท่านจับประเด็นได้ดี ก็มีทั้งประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ กฎหมายที่ดิน กฎหมายปกครอง เป็นต้น ขอขอบคุณ

เรื่องเทคนิคการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ผู้เล่า นายสมปอง เวชพิศ (ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน 7

สังกัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนแยกพระแสง

เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้มีผู้มีอำนาจทางการเมืองพรรคหนึ่ง นำหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) มายื่นคำขอเปลี่ยน น.ส.3 เป็น น.ส.3 ก. บริเวณเขามัทรี พื้นที่มีสภาพสูงชัน มีต้นไม้ขึ้นปกคลุมเต็มพื้นที่ ไม่มีการทำประโยชน์ อาณาเขตที่ดินทางทิศตะวันออกติดกับทะเลอ่าวไทย มีถนนกั้นกลาง ยากต่อการทำการรังวัดตรวจสอบเนื้อที่ เพราะไม่มีอาณาเขตที่ดินชัดเจน หากทำการรังวัดเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก ต้องถูกร้องเรียนจากประชาชนแน่นอน เพราะถ้าผู้ขอมาเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดถูกล้ำที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน อาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการเป็นอันมาก จึงได้อธิบายชี้แจงข้อขัดข้องให้ผู้ขอเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก ทราบ แต่ได้รับคำยืนยันที่จะทำการรังวัดเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก ให้จงได้ ข้าพเจ้าไม่มีทางเลือกและทราบแน่นอนว่า หากรับดำเนินการให้ต้องมีเรื่องแน่นอน แต่ต้องรับเรื่องขอรังวัดเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก ดังกล่าวไว้ก่อน ในขณะเดียวกันได้วิเคราะห์หาทางออกเพื่อปกป้องป้องกันการร้องเรียนที่จะเกิดขึ้นด้วยโดยไม่ให้ผู้ขอมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจแจ้งให้ผู้ขอทราบว่าที่ดินแปลงนี้เป็นที่ป่ารกและสูง ไม่สามารถทำการรังวัดได้ ขอให้ผู้ขอทำการแผ้วถางและปรับพื้นที่ให้โล่งเตียนเสียก่อน เจ้าหน้าที่จึงจะทำการรังวัดได้ ซึ่งคำชี้แจงของข้าพเจ้าได้ผลเต็มร้อย เพราะปรากฏว่าหลังจากนั้นผู้ขอได้นำรถแม็คโครขึ้นไปบุกเบิกแผ้วถางและปรับพื้นที่ โดยตัดต้นไม้และหินบนภูเขาหมดไปยังทะเล ทำให้มีผู้ร้องเรียนและหนังสือพิมพ์หลายฉบับลงข่าว กล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ร่วมกับนายทุนบุกรุกที่เขามัทรี และแจ้งไปยังผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาออกไปทำการตรวจสอบด้วย

ต่อมาคณะผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้นำคณะออกไปตรวจสอบยังบริเวณที่ดินดังกล่าว โดยกล่าวหาผู้ขอซึ่งเป็นสมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าว กระทำการบุกรุกแผ้วถางและปรับพื้นที่ภูเขามัทรีทำให้รัฐได้รับความเสียหาย คณะผู้ตรวจการแผ่นดินชุดดังกล่าว มีผู้เชี่ยวชาญร่วมด้วยผู้แทนจากกรมป่าไม้ ผู้แทนจาก กรมที่ดิน (นายอรรถพร ทองประไพ รองอธิบดีกรมที่ดิน) หลังจากคณะผู้ตรวจการแผ่นดินฯ ได้ตรวจสอบพื้นที่แล้วเสร็จ จึงได้ประชุมพิจารณาหาข้อยุติบนห้องประชุมศาลากลางจังหวัดชุมพรที่ประชุมมีมติให้ทำนอรรถพร ทองประไพ รองอธิบดีกรมที่ดิน เป็นผู้อธิบายชี้แจงในรายละเอียด ข้อกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสอบถามข้อมูลรายละเอียดจากนายสำเนา เขาสือ เจ้าหน้าที่งานที่ดินจังหวัดชุมพรในขณะนั้น รองอธิบดีกรมที่ดินได้สรุปเรื่องการเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก ดังกล่าว ให้ที่ประชุมทราบว่าได้ดำเนินการไปโดยชอบด้วยระเบียบและกฎหมายแล้ว แต่ผู้ขอจะนำรถแม็คโครบุกเบิกแผ้วถางรुकล้ำแนวเขตที่ภูเขามัทรีหรือไม่เป็น เป็นเรื่องที่ผู้บุกเบิกแผ้วถางเป็นผู้รับผิดชอบเอง ส่วนที่ดินที่อยู่ในเขตหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการรังวัดเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก ให้ผู้ขอได้

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับทำนอรรถอธิบดีกรมที่ดิน ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกโล่งใจและสบายใจขึ้นทันที ถ้าข้าพเจ้าไม่ตัดสินใจให้ผู้ขอบุกเบิกแผ้วถางและปรับพื้นที่เสียก่อน คาดว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับความกดดันจากราษฎร หนังสือพิมพ์และสมาชิกพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามกับผู้ขอเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก เป็นด่านแรก หลังจากนั้นข้าพเจ้าจึงให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเปลี่ยนน.ส.3 เป็น น.ส.3 ก ให้กับผู้ขอไปตามเนื้อที่ที่ปรากฏใน น.ส.3 จนแล้วเสร็จ

จากประสบการณ์ดังกล่าว ข้าพเจ้าได้นำมาปฏิบัติและได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ถูกร้องเรียนก่อนหรือหลังดำเนินการ เพราะหากผู้มีอำนาจยืนยันที่จะให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการในเรื่องที่มีปัญหา จะมีราษฎรหรือบุคคลในท้องถิ่นที่เข้าขัดขวาง ทำการขับไล่หรือร้องเรียนผู้ขอดำเนินการไปก่อนที่เจ้าหน้าที่จะรับเรื่องดำเนินการ ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องชี้แจงต่อผู้ร้องเรียนหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบแต่อย่างใด

สรุปกลยุทธ์หรือเทคนิคที่ได้จากเรื่องเล่า

การออกเอกสารสิทธิในที่ดินหรือปฏิบัติการเรื่องใดที่เห็นว่า ไม่ถูกต้อง หากชี้แจงให้ผู้ขอทราบและเข้าใจแล้ว แต่ผู้ขอยังยืนยันที่จะให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ ก็ขอให้หาวิธีใช้สังคมจัดการเสียก่อนจะได้ไม่ต้องถูกรื้อนเรียนภายหลัง แม้จะถูกหรือผิดก็ตาม หากมีปัญหาเกิดขึ้นจะทำให้เสียความรู้สึกและเสียเวลาเป็นอย่างยิ่ง

กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การรับดำเนินการให้ผู้มีอำนาจหรือนักการเมืองใดก็ตาม ขอให้ถือปฏิบัติตามระเบียบและกำหนดโทษเคร่งครัด อย่าทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจหรือนักการเมืองที่ไม่ถูกต้อง เมื่อเกิดความผิดพลาดผู้ปฏิบัติจะต้องรักโทษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เรื่อง การศึกษาไม่มีวันสิ้นสุด

ผู้เล่า นางอวบศรี ศิริพรรณ
(ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง ช่างพิมพ์ 7

สังกัด กองการพิมพ์

ตั้งแต่ข้าพเจ้ายังเด็ก มีความคุ้นเคยกับกรมที่ดินมาก เวลาไปโรงเรียนจะต้องผ่านกรมที่ดิน หรือต้องเข้าไปวิ่งเล่นในกรมที่ดิน ซึ่งในสมัยนั้นเรียกว่า กองรังวัดที่ดิน และกองการพิมพ์ เพราะข้าพเจ้ามีพี่ชายทำงานอยู่ในกองการพิมพ์ จึงเห็นสภาพของโรงพิมพ์มาตั้งแต่เด็กๆ เหมือนว่าชีวิตจะต้องวนเวียนอยู่กับกรมที่ดินเพราะหลังจากจบการศึกษาชั้นอนุปริญญา สาขาวิชาช่างพิมพ์แล้ว ข้าพเจ้าก็เข้าทำงานที่กรมที่ดินนี้เลย

จากการที่ได้ปฏิบัติงานในโรงพิมพ์ของกรมที่ดินตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ข้าพเจ้าจำได้ว่า สมัยก่อนกว่าจะได้ระวางแผนที่สักแผ่น จะต้องนั่งจำลองจากระวางแผนที่ต้นฉบับ ถ้าใช้สองแผ่นก็ต้องจำลองทีละแผ่นให้ครบ ใช้ระยะเวลาในการจำลองนาน หากว่ามีรูประวางจำนวนมาก แต่ปัจจุบันงานจำลองนี้ใช้วิธีการถ่ายหรือพิมพ์ด้วยเครื่องถ่ายระวางแผนที่ขนาดใหญ่ และยังสามารถเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เมื่อต้องการระวางแผนที่แผ่นใดก็สามารถเรียกมาถ่ายหรือพิมพ์ได้อีกโดยไม่จำกัด ส่วนเรื่องการพิมพ์นั้น ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานประจำเครื่องพิมพ์เหมือนกัน เครื่องพิมพ์ในยุคก่อนเป็นแบบป้อนด้วยมือเรียกว่า เลตเตอร์เพลท การทำงานจะยุ่งยากกว่าปัจจุบันเพราะต้องทำบล็อกแม่พิมพ์ หากไม่มีความชำนาญจะทำให้แม่พิมพ์เสียหายได้ต้องทำใหม่

ต่อมาการพิมพ์เป็นระบบออฟเซต การทำงานสะดวกมากขึ้นแม้พิมพ์จากที่ทำเป็นบล็อกก็เปลี่ยนเป็นเพลทสำเร็จรูป การทำงานรวดเร็วยิ่งขึ้นได้ผลงานมากขึ้น จนปัจจุบันการทำเพรทได้เปลี่ยนแปลงเป็นใช้ยิงด้วยแสง ควบคุมการทำงานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ระยะเวลาในการทำงานลดลงมาก วิวัฒนาการการพิมพ์จากที่พบมาข้าพเจ้ามองเห็นความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาแต่ไม่มีโอกาสได้สัมผัสจริงๆ ต่อเมื่อข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานและไปปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานพิมพ์แบบพิมพ์ ทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีขึ้นมาทันที เพราะการที่เราเป็นระดับผู้บริหารแล้ว หากไม่มีข้อมูลอยู่ในมือ จะทำอะไรสักอย่างไม่ทันใจผู้บังคับบัญชาเหมือนนกปรอดต่อหน้าที จึงหาวิธีนำเทคโนโลยีมาใช้ โดยจัดหาคอมพิวเตอร์มาใช้ทุกๆ ที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านนี้เลย แต่ความมุ่งมั่นของข้าพเจ้าทำให้สามารถใช้งานมันได้อาจจะไม่คล่องแคล่วเหมือนคนอื่นแต่ก็สามารถนำข้อมูลที่ต้องการออกมาใช้ได้ทันต่อความต้องการของผู้บังคับบัญชา และยังสามารถช่วยเหลือผู้ร่วมงานอื่นๆ ได้อีกด้วย ทั้งนี้ต้องขอบคุณน้องๆ ในกองการพิมพ์ที่มีส่วนช่วยให้พี่แก่ๆ คนนี้ทำงานได้

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า คนเรานั้นต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ให้ได้ต้องมองรอบๆ ตัวตลอดเวลาว่าเป็นอย่างไร แล้วนำมาพัฒนาตนเองแล้วจะอยู่รอดในสังคมได้

เรื่อง ชีวิต(ใน)ชาติน

ผู้เล่า นางอำไพ เลิศศิลป์
(ข้าราชการบำนาญ)

ตำแหน่ง ช่างพิมพ์ 6

สังกัด กองการพิมพ์

เคยไปเที่ยวที่ไหนแล้วตั้งใจว่าสักวันหนึ่งจะกลับไปอีกบ้างไหมคะ ถ้ามีแล้วละก็แสดงว่าสถานที่แห่งนั้นต้องทิ้งร่องรอยความทรงจำดี ๆ จนไม่อาจลืมแน่ ๆ ดิฉันก็เช่นกัน กรมที่ดินเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สอง เป็นทั้งที่ทำงานที่เรารักและที่พักพิงอาศัย การได้มีชีวิตอยู่ในโลกนี้มีโอกาสได้เห็นสิ่งสวยงามหลากหลาย บางครั้งก็สุขใจ บางครั้งก็ทุกข์ใจและน้อยใจ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาและเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ร่างกายนั้นแข็งแรงเพราะการออกกำลังกาย จิตใจจะแข็งแรงได้ก็ต้องออกกำลังกายด้วยเช่นกัน

ออกกำลังกายนั้น คือ ควบคุมตนเองให้รู้จักอดทนต่อสภาวะลำบากเพื่อเรียนรู้ ไม่ยอมปล่อยใจให้คิด แต่จะหาความสนุกสบาย ไม่หลบเลี่ยงงานที่ต้องใช้ความคิด อยากประสบความสำเร็จสมปรารถนาในชีวิต ต้องมีความรู้ความเข้าใจมากเพียงพอ เพื่อที่จะใช้ความรู้นั้นทำงานให้ได้ผล เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น อย่าคิดว่ามีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ใดบันดาลให้เราสำเร็จสมปรารถนา ถ้าเราไม่ทุ่มเทกายใจ อดทนทำงานเพื่อก้าวไปข้างหน้าด้วยตนเอง

ชีวิตมนุษย์เรานั้นเป็นสิ่งประเสริฐ มีคุณค่าเลอเลิศแฝงเร้นอยู่ แม้ว่าวันนี้เรายังไม่รู้ชัด แต่เมื่อสติปัญญาของเรางอกงามเติบโตขึ้น สิ่งใดที่ยังไม่รู้ก็จะรู้ สิ่งใดที่ยังไม่เห็นก็จะเห็น สิ่งใดที่ไม่เข้าใจก็จะเข้าใจ หากได้เริ่มทำงานอย่างจริงจังเสียแต่วันนี้

มุม	สงบได้ใจร่มไม่ใหญ่
ที่	ได้ปล่อยใจปล่อยความคิด
มี	ความร่มรื่นเป็นเหมือนเพื่อนสนิท
ความสงบ	ของชีวิตอยู่ไม่ไกล

สรุปกลยุทธ์หรือเทคนิคที่ได้จากเรื่องเล่า

บุคคลที่มีความสำเร็จในชีวิต สร้างสรรค์ธุรกิจการงานที่กว้างขวางมั่นคง หรือได้
บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ล้วนแต่เป็นผู้จริงจังในสิ่งที่ตนทำ

ภาคผนวก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ..... กองฝึกอบรม โทร 0 2453 6281

ที่..... มท 0507/ 18/ค.1 วันที่ 1 สิงหาคม 2551

เรื่อง..... ขออนุมัติโครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญราชการ

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

1. เรื่องเดิม

1.1 กรมที่ดินได้อนุมัติให้ปรับแผนดำเนินการฝึกอบรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 โดยปรับโครงการฝึกอบรมบุคลากรกรมที่ดินตามตัวชี้วัดที่สำนักงาน ก.พ.ร.กำหนด เป็นโครงการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการสัมมนาเครือข่ายการบริหารองค์ความรู้ภายในกรมที่ดิน 2) โครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญราชการ 3) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติ เรื่อง การบริหารโครงการฝึกอบรม

2. ข้อเท็จจริง

2.1 กองฝึกอบรมกำหนดจัดดำเนินการโครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์การทำงานจากผู้ที่เชี่ยวชาญราชการเป็นวิทยาทานให้แก่ข้าราชการกรมที่ดินอันเป็นการนำความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Facil Knowledge) มาถ่ายทอดให้เป็นความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เพื่อรักษาความรู้ให้คงอยู่คู่องค์กร และให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและพัฒนาองค์กรต่อไป

2.2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ จะขอความร่วมมือผู้ที่จะเชี่ยวชาญราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 กรณียาถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิค วิธีการปฏิบัติงานที่ตนเองมีความภาคภูมิใจและเห็นว่าสามารถเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่นได้ โดยใช้เทคนิค วิธีการเล่าเรื่องตามตัวอย่างและแบบฟอร์มที่กองฝึกอบรมจัดทำไว้ และกองฝึกอบรมจะได้รับรวมความรู้ที่ได้รับมาจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มภายใต้ชื่อหนังสือว่า "ส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่น" เพื่อเผยแพร่ให้ข้าราชการกรมที่ดินได้ศึกษาและนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

2.3 กลุ่มเป้าหมาย เป็นข้าราชการกรมที่ดินผู้ที่จะเชี่ยวชาญราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 จำนวน 95 คน โดยคัดเลือกจากข้าราชการกรมที่ดินผู้ที่จะเชี่ยวชาญราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป

/ 2.4 งบประมาณ....

- 2.4 งบประมาณ ใช้งบประมาณในส่วนதாகอภีเภอบรม จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาท)
ด้านรับให้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์หนังสือ "ส่ลต่อความรู้จากฐานสูุ่่น" จำนวน 1,000 เล่ม
- 2.5 ระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง กันยายน 2551

3. ความเห็น

เพื่อให้การดำเนินการโครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญวิชาการเป็นไปตามแผน
ดำเนินการฝึกอบรมและสำเร็จตามวัตถุประสงค์เห็นควรจัดดำเนินการโครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ
วิชาการ

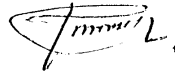
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอได้โปรด

3.1 อนุมัติ

- 3.1.1 โครงการฯ ตามข้อ 2.1
3.1.2 งบประมาณ ตามข้อ 2.4

3.2 ลงนาม

- 3.2.1 หนังสือแจ้งจังหวัด
3.2.2 คำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการ

(นายรุตม์ สุขสำราญ)
ผู้อำนวยการกองฝึกอบรม

รับทราบ

(นายอภัยสิทธิ์ อภิรักษ์)

รองอธิบดีกรมที่ดิน

๒1 ต.ค. 2551

อนุมัติ

ลงนามแล้ว

1 ต.ค. 51
(นายบุญเลิศ หิตะเงิน)
รองอธิบดี/โฆษกฯ กองการแผน
อเนกประสงค์กรมที่ดิน

โครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เกษียณอายุราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

โครงการที่ ๕3/2551

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 11 กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) อย่างสม่ำเสมอ และปรับเปลี่ยนทัศนคติข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สำนักงาน ก.พ.ร.ได้กำหนดแนวทางดำเนินการพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อให้ส่วนราชการมีรากฐานการปฏิบัติราชการที่มั่นคง และเข้มแข็งอย่างยั่งยืนสามารถทำงานด้วยความโปร่งใสและมุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางในการให้บริการ ตลอดจนผลักดันให้ส่วนราชการก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถปฏิรูปราชการอย่างมืออาชีพด้วยการสร้างภูมิความรู้สะสมเป็นฐานให้แก่ข้าราชการ

กรมที่ดินได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยเล็งเห็นว่าการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถรักษาความรู้ให้คงอยู่กับองค์กร โดยบุคลากรในองค์กรสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้และต่อยอดต่อไป ดังนั้น กรมที่ดินจึงได้จัดให้มีโครงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เกษียณอายุราชการ ขึ้น ด้วยตระหนักในคุณค่าของความรู้และประสบการณ์อันทรงคุณค่าที่มีอยู่ในตัวของผู้ที่เกษียณอายุราชการ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์การทำงานจากผู้ที่จะเกษียณอายุราชการเป็นวิทยาทานแก่ข้าราชการกรมที่ดินอันเป็นการนำความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) มาถ่ายทอดให้เป็นความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เพื่อรักษาความรู้ให้คงอยู่คู่กับองค์กรและให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและพัฒนาองค์กรต่อไป

3. วิธีการ

3.1 ขอความร่วมมือผู้ที่จะเกษียณอายุราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิค วิธีการปฏิบัติงานที่ตนเองมีความภาคภูมิใจและเห็นว่าสามารถเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่นได้ โดยใช้เทคนิค วิธีการเล่าเรื่องตามตัวอย่างและแบบฟอร์มที่กองฝึกอบรมจัดทำให้

3.2 รวบรวมความรู้ที่ได้รับจากข้อ 1 มาจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มภายใต้ชื่อหนังสือว่า "ส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่น" เพื่อเผยแพร่ให้ข้าราชการกรมที่ดินได้ศึกษาและนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

4. กลุ่มเป้าหมาย

ข้าราชการกรมที่ดิน ผู้ที่จะเกษียณอายุราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 จำนวน 95 คน โดยคัดเลือกจากข้าราชการกรมที่ดินผู้ที่จะเกษียณอายุราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป

5. งบประมาณ

ใช้งบประมาณในส่วนของกองฝึกอบรม จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาท) สำหรับใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์หนังสือ "ส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่น" จำนวน 1,000 เล่ม

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง กันยายน 2551

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เกิดวัฒนธรรมการถ่ายทอดความรู้ภายในกรมที่ดิน โดยใช้เทคนิค วิธีการหลากหลายมากขึ้น

7.2 เกิดการหมุนเวียนความรู้จากความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ผู้ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge)

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองฝึกอบรม กรมที่ดิน

9. วันที่อนุมัติโครงการ

วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2551

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ

(นายรุทธิ สุขสำราญ)

ผู้อำนวยการกองฝึกอบรม

(ลงชื่อ) ว่าที่ ร.ต.ผู้เห็นชอบโครงการ

(พันธิชัย วิจักขณ์)

รองอธิบดีกรมที่ดิน

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายบุญเชิด คัดเห็น)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

